

Załącznik
do Uchwały Rady Powiatu Bytowskiego
Nr XXIX /255 /2014
z dnia 27 marca 2014r.

POWIATOWY PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE BYTOWSKIM

NA LATA 2014 - 2020

ZOSTAŁ OPRACOWANY PRZEZ :

**POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W BYTOWIE
POWIATOWY URZĄD PRACY W BYTOWIE**

BYTÓW 2014

SPIS TREŚCI

1. Wstęp.
2. Wprowadzenie i definicje.
3. Uzasadnienie programu.

Rozdział I

Wstępna diagnoza problemów osób niepełnosprawnych w powiecie bytowskim.
Stan, płeć, miejsce zamieszkania osób niepełnosprawnych.

- 1.1. Obszar całego kraju.
- 1.2. Województwo Pomorskie.
- 1.3. Powiat Bytowski.
- 1.4. Zatrudnienie osób niepełnosprawnych.

Rozdział II

Orzecznictwo osób niepełnosprawnych.

- 2.1. Sytuacja osób niepełnosprawnych do 16 roku życia.
- 2.2. Sytuacja osób niepełnosprawnych powyżej 16 roku życia.

Rozdział III

Edukacja osób niepełnosprawnych

- 3.1. Zagadnienia ogólne.
- 3.2. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Bytowie
- 3.3. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Tursku.

Rozdział IV

Formy rehabilitacji społecznej prowadzone w placówkach na terenie powiatu bytowskiego.

- 4.1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie.
 - 4.1.1. Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatu terapii zajęciowej.
 - 4.1.2. Dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych.
 - 4.1.3. Dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych.
 - 4.1.4. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych w komunikowaniu się i technicznych na wnioski indywidualnych osób niepełnosprawnych.
 - 4.1.5. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.
 - 4.1.6. Realizacja pilotażowego programu PFRON „Aktywny Samorząd”.
- 4.2. Dom Pomocy Społecznej w Parchowie.
- 4.3. Środowiskowy Dom Samopomocy w Bytowie.
- 4.4. Środowiskowy Dom Samopomocy w Miastku.
- 4.5. Miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej.

Rozdział V

Analiza SWOT

Rozdział VI

Cel strategiczny i cele operacyjne Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych.

6.1. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych.

6.2. Monitoring działań

Podstawa prawna opracowania:

Art. 35a, ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 127, poz. 721 z późniejszymi zmianami)

Adresaci Programu:

Osoby niepełnosprawne i ich rodziny z terenu powiatu bytowskiego

1. Wstęp

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. stoi na straży praw i wolności obywateli naszego kraju. To podstawowy akt prawny regulujący między innymi prawa osób niepełnosprawnych. Osoby niepełnosprawne zgodnie z art. 35 Konstytucji, jak wszyscy obywatele, mają fundamentalne prawo do równego traktowania.

Konstytucja zakazuje dyskryminacji obywateli w życiu politycznym, społecznym i gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny. Nakłada też na władze polityczne zgodnie z art.68, obowiązek zapewnienia szczególnej opieki zdrowotnej, a art. 69 Konstytucji RP udzielania osobom niepełnosprawnym pomocy w zabezpieczeniu ich egzystencji , przysposobieniu do pracy w drodze przeszkolenia zawodowego, pomoc w zakresie komunikacji społecznej pozwalającej im żyć w społeczeństwie. Ponadto Konstytucja określa zasady, jakimi powinna kierować się władza ustawodawcza, samorządy terytorialne działające na rzecz osób niepełnosprawnych.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 1 sierpnia 1997r. podjął uchwałę „Karta Praw Osób Niepełnosprawnych „regulująca prawa osób niepełnosprawnych.

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Bytowskim na lata 2014-2020 jest dokumentem służącym realizacji polityki socjalnej i społecznej kierowanej do osób niepełnosprawnych powiatu bytowskiego.

Jednocześnie opracowanie Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych jest wykonaniem delegacji zawartej w art. 35 a ust. 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych nakłada na powiat zadanie opracowania i realizację zgodnego z Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych, Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, zawodowej i zatrudniania oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

2. Wprowadzenie i definicje

Celem Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych jest zapewnienie i popieranie skutecznych działań w zakresie zapobiegania niepełnosprawności, łagodzenia jej skutków, rehabilitacji, a także realizacja zadań zmierzających do pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym. Oznacza to zapewnienie osobom niepełnosprawnym takich samych szans jak całej ludności oraz ich równy udział w ogólnej poprawie warunków życia stanowiącej rezultat rozwoju społecznego i ekonomicznego. Obowiązek wyrównania tych szans oraz zajęcia się konsekwencjami niepełnosprawności spoczywa na władzach państwowych i samorządowych, nie zmniejsza to odpowiedzialności ogółu społeczeństwa, jednostek czy organizacji, które już od lat są partnerami w tworzeniu spójnej i efektywnej polityki na rzecz osób niepełnosprawnych.

Można przenieść na płaszczyznę społeczności lokalnej myśl zawartą w Planie Działań Rady Europy w celu promocji praw i pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w społeczeństwie, podnoszenie jakości życia osób niepełnosprawnych w Europie 2006- 2016, że społeczeństwo jest zobowiązane wobec wszystkich swoich obywateli zminimalizować skutki niepełnosprawności poprzez aktywne wspieranie zdrowego stylu życia, bezpieczniejszego środowiska, odpowiedniej opieki zdrowotnej, rehabilitacji oraz wspomagających działań społeczności lokalnych. Takie zadania stają także przed społecznością Powiatu Bytowskiego.

Program skierowany jest do niepełnosprawnych mieszkańców Powiatu Bytowskiego. Szacuje się, że problem niepełnosprawności dotyczy bezpośrednio około 8.000 tys. mieszkańców naszego regionu, a pośrednio dodatkowo kilkanaście tysięcy członków ich rodzin.

Definicja zawarta w Karcie Praw Osób Niepełnosprawnych mówi:

„Niepełnosprawni są to osoby, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych, zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi”.

Natomiast ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych zawęża powyższą definicję określając: **„Niepełnosprawnymi są osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych a w szczególności ogranicza zdolności do wykonywania pracy zawodowej”.**

Dla potrzeb programu przyjmujemy obie podane definicje, stosując określenie z ustawy do realizacji zadań z niej wynikających.

Biorąc pod uwagę powyżej przytoczone definicje niepełnosprawność przedstawia się jako zjawisko niejednorodne, które obejmuje wiele ograniczeń funkcjonalnych, stałych lub przejściowych.

Niepełnosprawność dotyczy osób w każdym wieku. Do określenia potrzeb osób niepełnosprawnych przyjmujemy podział na siedem głównych grup:

- **osoby niewidome i słabo widzące,**

- osoby głuche i niedosłyszające,
- osoby niepełnosprawne intelektualnie,
- osoby chore psychicznie,
- osoby niepełnosprawne ruchowo,
- osoby starsze, niepełnosprawne z ogólnego stanu zdrowia,
- ze względu na poszczególne rodzaje schorzeń (np. układu krążenia, cukrzyca, hemofilia, choroby nowotworowe).

3. Uzasadnienie programu

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2014-2020 jest uporządkowanym zbiorem celów tworzących system pomocy osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom z terenu powiatu bytowskiego. Stanowi podstawę do opracowania i realizacji programów celowych na rzecz osób niepełnosprawnych i pozyskania dodatkowych środków z programów Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz umożliwia wykorzystanie środków Unii Europejskiej, a w szczególności środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Jest to program otwarty, o dużym stopniu ogólności, co umożliwiać będzie podejmowanie różnorodnych, pożytecznych inicjatyw na rzecz osób niepełnosprawnych. Wczesne rozpoznawanie i zdiagnozowanie potrzeb osób niepełnosprawnych, a także podejmowanie działań mających na celu wyeliminowanie przeszkód utrudniających osobom niepełnosprawnym aktywny udział w życiu społecznym, zapobiega marginalizowaniu i wykluczeniu społecznemu tej grupy osób.

Powiatowy program na rzecz osób niepełnosprawnych ma na celu zminimalizowanie skutków niepełnosprawności we wszystkich obszarach życia. Program ma charakter otwarty, a stopień ogólności zawartych w programie działań umożliwi podejmowanie różnorodnych działań i inicjatyw oraz włączania na różnych etapach jego realizacji nowych podmiotów, uczestników. Z uwagi na zmieniające się warunki, potrzeby i oczekiwania osób niepełnosprawnych, dopuszcza się możliwość poszerzenia go o nowe obszary działań.

Istotną część tych zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej w naszym powiecie realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie i Powiatowy Urząd Pracy w Bytowie. Warunkiem powodzenia realizacji programu jest czynne w nim uczestnictwo oraz współpraca z samorządami gminnymi, jednostkami pomocy społecznej, organizacjami pozarządowymi, placówkami służby zdrowia i innymi podmiotami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.

Rozdział I

Wstępna diagnoza problemów osób niepełnosprawnych w powiecie bytowskim.

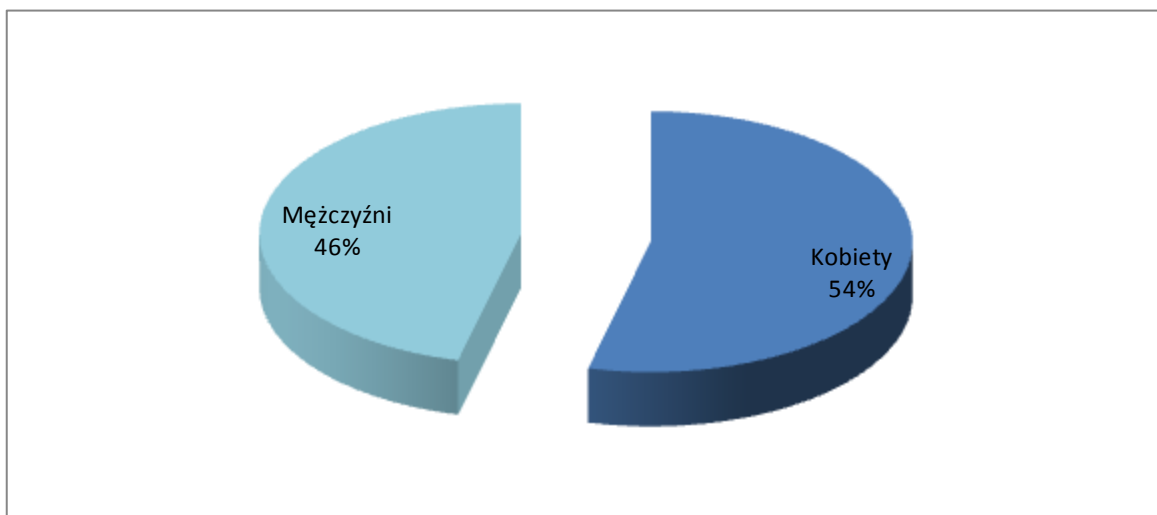
Stan, płeć, miejsce zamieszkania osób niepełnosprawnych

1.1. Obszar całego kraju

Według danych Narodowego Spisu Powszechnego przeprowadzonego przez Główny Urząd Statystyczny w 2011 roku liczba osób niepełnosprawnych w Polsce wynosiła 4 697.048 co stanowi prawie 12,36% ogółu ludności kraju. Podział na płeć oraz aktywność zawodową obrazuje wykres nr 1 i 2.

Wykres nr 1

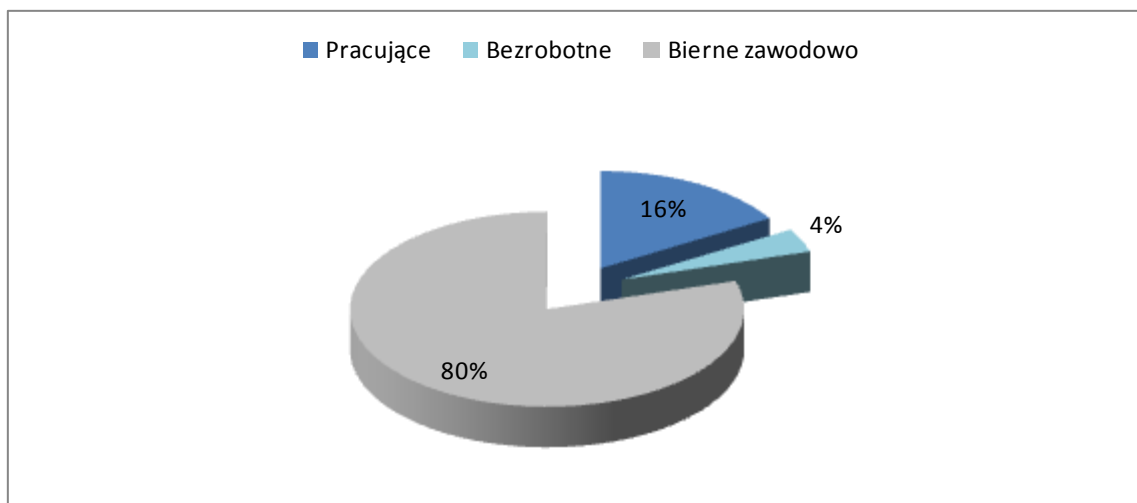
Osoby niepełnosprawne z podziałem na płeć w Polsce

Źródło: Główny Urząd Statystyczny.

Wykres nr 2

Aktywność zawodowa osób niepełnosprawnych

Źródło: Główny Urząd Statystyczny.

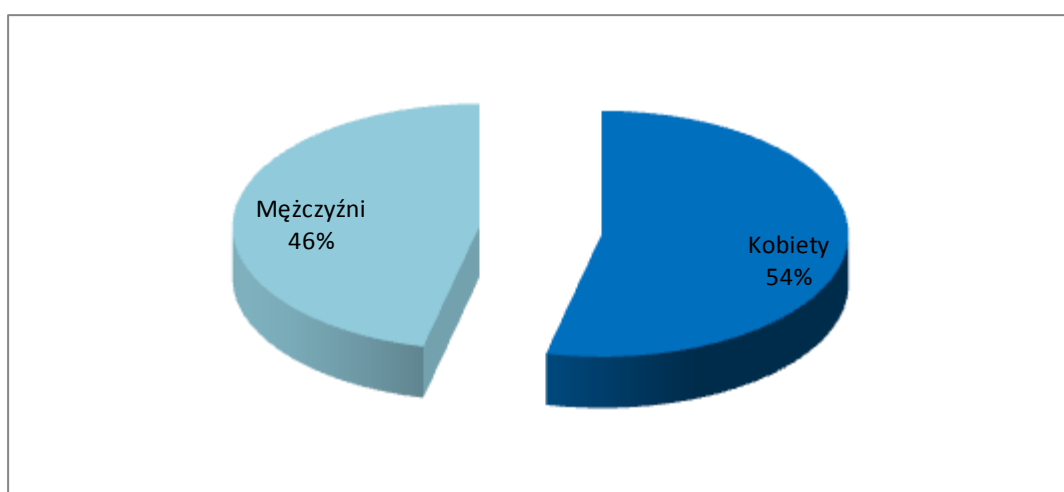
Z powyższych danych wynika, że w Polsce więcej jest kobiet niepełnosprawnych niż mężczyzn. Natomiast jeżeli chodzi o aktywność zawodową to aż 80% osób niepełnosprawnych jest bierna zawodowo, a tylko 16% posiada zatrudnienie. Pokazuje to jak niewiele osób niepełnosprawnych znajduje zatrudnienie w naszym kraju.

1.2. Województwo Pomorskie

Z danych GUS zawartych w Narodowym Spisie Powszechnym wynika, że w województwie pomorskim liczba osób niepełnosprawnych osiągnęła wielkość 284.499 co stanowi 12,5 % ogółu ludności województwa pomorskiego. Podział na płeć oraz miejsce zamieszkania obrazują wykresy nr 3 i 4.

Wykres nr 3

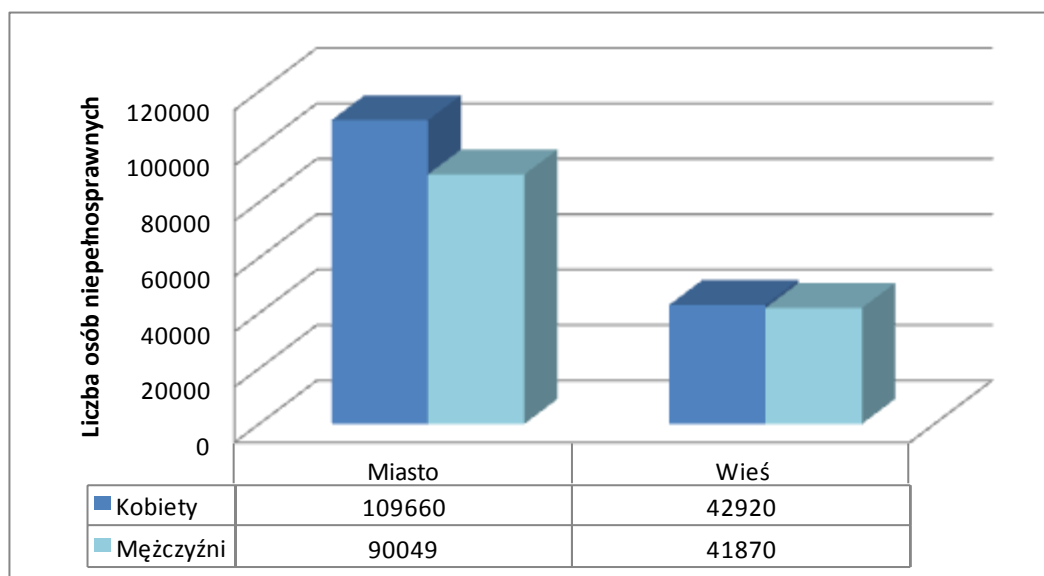
Osoby niepełnosprawne z podziałem na płeć w woj. pomorskim

Źródło: Główny Urząd Statystyczny.

Wykres nr 4

Osoby niepełnosprawne w woj. pomorskim z podziałem na miejsce zamieszkania i płeć

Źródło: Główny Urząd Statystyczny.

Z powyższych wykresów wynika, że procentowa liczba kobiet w stosunku do liczby mężczyzn niepełnosprawnych w województwie pomorskim jest taka sama jak na terenie całego kraju. Jeżeli chodzi o miejsce zamieszkania osób niepełnosprawnych w województwie pomorskim to w większości osoby te mieszkają w miastach. Jednak jest to stan oczywisty ze względu na populację w miastach w stosunku do zaludnienia na wsi.

1.3. Powiat bytowski

Na terenie powiatu bytowskiego, jak wynika z danych Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku, liczba osób niepełnosprawnych wynosiła 7.502 osoby co stanowi ponad 9,6 % populacji.

W rozbiciu na płeć i miejsce zamieszkania osób niepełnosprawnych wielkości te w powiecie przedstawiały się następująco:

Tabela nr 1

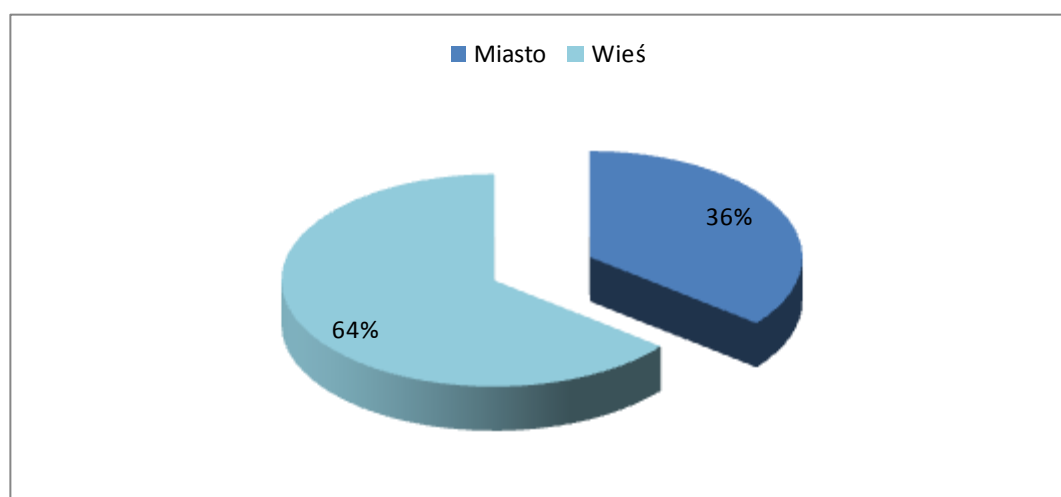
Liczba osób niepełnosprawnych na terenie powiatu bytowskiego

Lp.	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Miasto			Wieś		
				Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
1.	7.502	3.748	3.754	2.676	1.299	1.377	4.826	2.449	2.377

Z przedstawionych danych wynika że większość osób niepełnosprawnych z powiatu bytowskiego zamieszkuje tereny wiejskie, a ilość kobiet i mężczyzn jest prawie równa.

Wykres nr 5

Osoby niepełnosprawne wg miejsca zamieszkania

Źródło: Główny Urząd Statystyczny.

Te dane dostarczają ważne informacje dla samorządów, pozwalające im ukierunkować swoje działania na rozwiązywanie problemów osób niepełnosprawnych, zwiększając ich intensywność i zakres dla mieszkańców terenów wiejskich.

1.4. Zatrudnienie osób niepełnosprawnych

Praca oraz szeroko rozumiana aktywność społeczna jest bardzo ważnym aspektem w życiu człowieka, gdyż daje poczucie bycia potrzebnym, niezależnym oraz stanowi ważny warunek sukcesu na drodze do samorealizacji.

Osoby niepełnosprawne, podobnie jak osoby pełnosprawne, posiadają aspiracje, indywidualne potrzeby i zainteresowania, jednak często napotykają na nierówność i dyskryminację w dziedzinie zatrudnienia i zabezpieczenia społecznego. Najbardziej optymalnym rozwiązaniem jest dążenie do integracji i aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnością na wszystkich płaszczyznach rynku pracy oraz równoległe podjęcie działań do zmian postaw pracodawców w kierunku większej przychylności, wrażliwości i zaangażowania.

Wspieranie i dążenie do pełnej integracji osób niepełnosprawnych odbywa się przez aktywizację społeczną i zawodową. Trafny dobór działań wspierających pozwala na zwalczanie wszelkich form dyskryminacji w dostępie do zatrudnienia i zwiększa jakość podaży na lokalnym rynku pracy.

Ostatnie wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności Polski (BAEL) wskazują na znaczną poprawę sytuacji osób niepełnosprawnych na rynku pracy w ciągu ostatnich lat, na którą niewątpliwie wpływ miało duże zainteresowanie pracodawców zatrudnianiem osób niepełnosprawnych, które wynikało z otrzymywanego przez nich wsparcia. Od 2007 roku w kraju odnotowuje się wzrost współczynnika aktywności zawodowej i wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych, szczególnie tych w wieku produkcyjnym. Podczas gdy w 2007 roku współczynnik aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym wynosił 22,6%, w 2008 r. – 23,9%, w 2009 r. – 24,6%, to w 2010 roku wynosił 25,9%, w 2011 wzrósł do 26,4%. Według najnowszych danych przeliczonych w oparciu o nowe bilanse ludności po Narodowym Spisie Powszechnym z 2011 r. i opartych o nową metodologię BAEL – w 2010 r. współczynnik aktywności zawodowej wynosił 25,7%, w 2011 wzrósł do 26,3%, a w 2012 r. osiągnął poziom 27,5%. Udział pracujących wśród osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym w roku 2012 osiągnął wartość 23% (w 2011 r. – 22,2%, w 2010 r. – 21,8%). Stopa bezrobocia osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym w 2012 r. wzrosła do 16,3%, w 2011r. – 15,5%, w 2010 r. – 15,3%.

W 2012 roku aktywnych zawodowo było 17,4% osób niepełnosprawnych w wieku 15 lat i więcej, a udział osób pracujących wśród osób niepełnosprawnych w wieku 15 lat i więcej, w 2012 roku wynosił 14,7%, stopa bezrobocia 15,5% (*materiały źródłowe – GUS – BAEL*).

Mimo wszystko osobom niepełnosprawnym bardzo trudno jest znaleźć zatrudnienie na otwartym rynku pracy – część niepełnosprawnych pracuje w zakładach pracy chronionej. Niepełnosprawni potrzebujący pomocy w znalezieniu i utrzymaniu zatrudnienia mogą korzystać z systemów wsparcia, m.in. realizowanych przez urząd pracy.

Niepełnosprawni pobierający renty i inne świadczenia rejestrują się, jako osoby poszukujące pracy (nie uzyskują statusu osoby bezrobotnej). Zarejestrowani bezrobotni niepełnosprawni znajdują się w grupie osób wyróżnionych przez ustawę – jako w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Osoby niepełnosprawne wymagają szczególnego wsparcia, gdyż praca dla nich stanowi nie tylko źródło dochodów umożliwiających

zaspokojenie potrzeb, ale także najskuteczniejszy sposób rehabilitacji społeczno-zawodowej.

W końcu czerwca 2013 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bytowie zarejestrowanych było 265 osób bezrobotnych niepełnosprawnych (3,9% ogółu bezrobotnych), o 36 osób mniej niż w końcu grudnia poprzedniego roku i o 13 osób więcej niż w końcu grudnia 2011 r.. Wśród bezrobotnych niepełnosprawnych kobiety stanowiły 52,1% (138 osób), a prawo do zasiłku posiadały 84 osoby (31,7% ogółu bezrobotnych niepełnosprawnych). Niepełnosprawni mieszkający na wsi w liczbie 134 stanowili 50,6 % tej kategorii bezrobotnych (w końcu grudnia 2012 r. wielkości te przedstawiały się następująco: zarejestrowanych było 301 osób bezrobotnych niepełnosprawnych - 4,2% ogółu bezrobotnych, o 49 osób - 19,5% więcej niż w 2011 roku. Wśród bezrobotnych niepełnosprawnych kobiety stanowiły 49,8% - 150 osób, a prawo do zasiłku posiadały 82 osoby - 27,2% ogółu bezrobotnych niepełnosprawnych).

W końcu I półrocza 2013 r. zarejestrowanych było 58 (w tym 25 kobiet) niepełnosprawnych poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu (w końcu 2012 r. - 54, 2011 r. - 51).

Udział osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bytowie jako bezrobotne wśród ogółu osób bezrobotnych w końcu czerwca 2013 r. wyniósł 3,9 %, w końcu 2012 - 4,2 %, 2011 - 3,7 %. W grupie poszukujących pracy wielkości te przedstawiały się następująco: 2013 - 55,2 %, 2012 - 63,5 %, 2011 - 63,0 %.

Analizując dane dotyczące bezrobotnych z uwzględnieniem stopnia niepełnosprawności obserwuje się dominację osób z lekkim stopniem niepełnosprawności (w 2011 r. -140 osób, w 2012 r. - 157 osób, 2013 r. - 122). Natomiast w grupie osób bezrobotnych z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności obserwuje się wzrost liczby tych osób z 110 w 2011 r. do 136 w 2013 r., oraz ze znacznym stopniem niepełnosprawności zwiększenie liczby z 2 w 2011 r. do 7 w 2013 r. W grupie osób niepełnosprawnych poszukujących pracy również najwięcej osób było zarejestrowanych z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, stanowili oni 53,4 % ogółu tej kategorii. Najczęściej występującą przyczyną niepełnosprawności osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako osoby bezrobotne są schorzenia neurologiczne, natomiast w grupie niepełnosprawnych poszukujących pracy - choroby narządu wzroku i upośledzenia narządu ruchu.

Wykres nr 6

Liczba niepełnosprawnych osób bezrobotnych i poszukujących pracy wg płci:

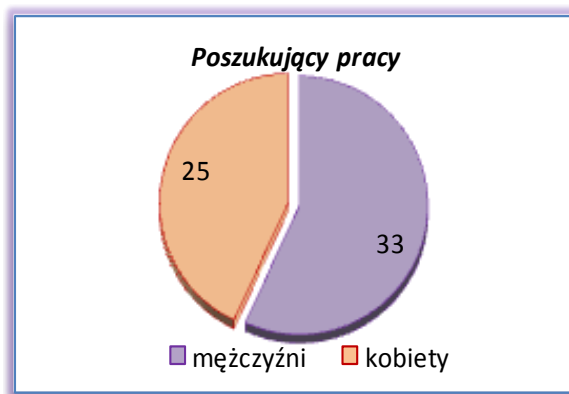
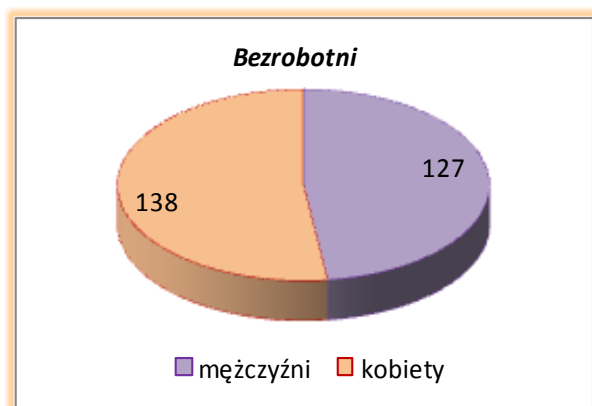

Tabela nr 2

Cechy społeczno – demograficzne osób niepełnosprawnych bezrobotnych poszukujących pracy według stopnia niepełnosprawności, wykształcenia, wieku, stażu pracy, czasu pozostawania bez pracy oraz rodzaju niepełnosprawności

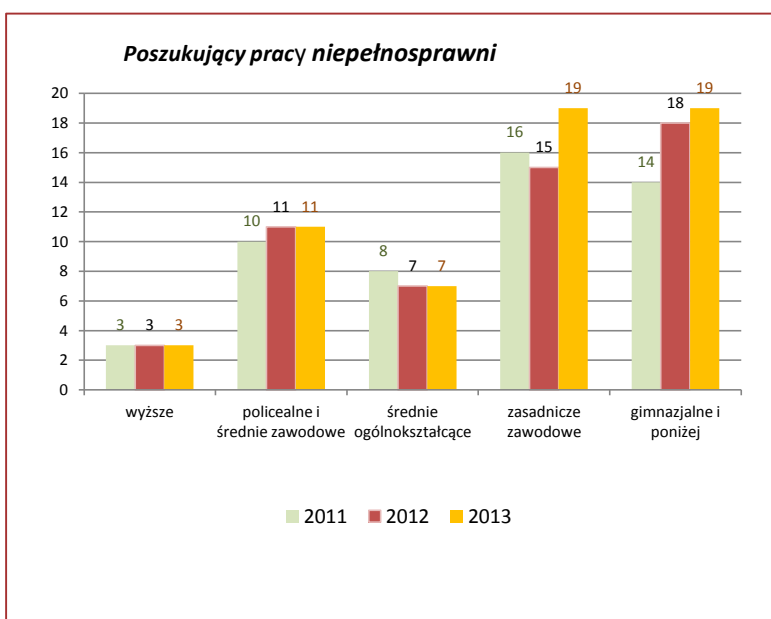
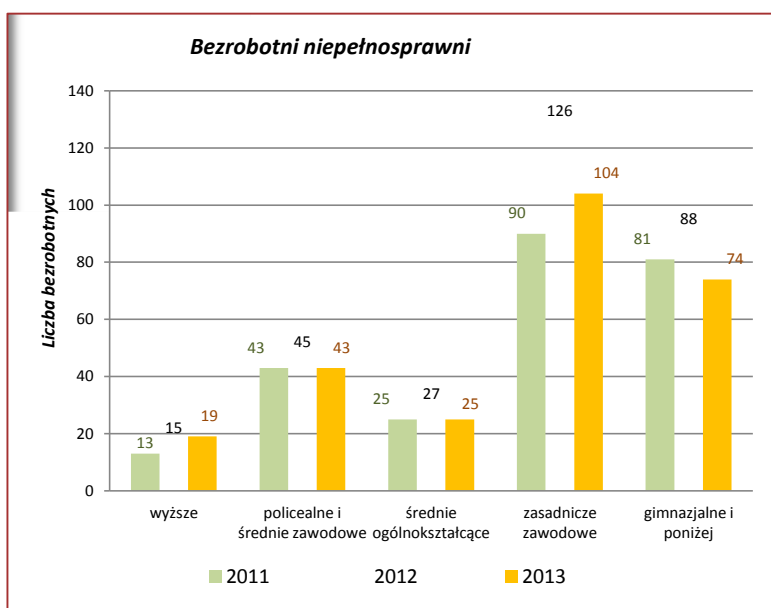
Wyszczególnienie	Bezrobotni niepełnosprawni			Poszukujący pracy niepełnosprawni		
	31.12.2011	31.12.2012	30.06.2013	31.12.2011	31.12.2012	30.06.2013
Ogółem	252	301	265	51	54	58
Kobiety	135	150	138	21	24	25
Zamieszkali na wsi	137	144	134	26	31	31
Stopień niepełnosprawności						
Znaczny	2	4	7	6	8	8
Umiarkowany	110	140	136	28	32	31
Lekki	140	157	122	17	14	19
Rodzaj niepełnosprawności						
Upośledzenie umysłowe	3	2	2	0	0	0
Choroby psychiczne	32	31	21	11	11	15
Zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	25	26	23	2	2	2
Choroby narządu wzroku	29	35	35	13	12	12
Upośledzenia narządu ruchu	36	52	52	9	12	12
Epilepsja	4	6	6	2	2	2
Choroby układu oddechowego i układu krążenia	11	16	13	2	2	2
Choroby układu pokarmowego	4	6	3	0	0	1
Choroby układu moczowo-płciowego	9	13	9	0	1	1
Choroby neurologiczne	50	63	52	4	5	4
Inne	44	49	47	6	6	5
Nieustalone	5	2	2	2	1	2

Źródło: Opracowanie własne PUP w Bytowie na podstawie sprawozdania MPiPS-07 o osobach niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu.

Wyznacznikiem pozycji na rynku pracy i szans na jej znalezienie jest z pewnością poziom wykształcenia i przygotowania zawodowego. Bezrobotni niepełnosprawni to

głównie osoby legitymujące się wykształceniem poniżej średniego, w świetle danych najliczniejszą grupę stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Na drugim miejscu znalazły się osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej, gdzie w latach 2011-2013 zaobserwowano tendencję malejącą - z 81 do 74 osób. Wykształcenie wyższe wśród tej populacji posiadało tylko 19 bezrobotnych (7,2%), w 2011 r. – 5,2 %, w 2012 r. – 5,0 %.

Wykres nr 7

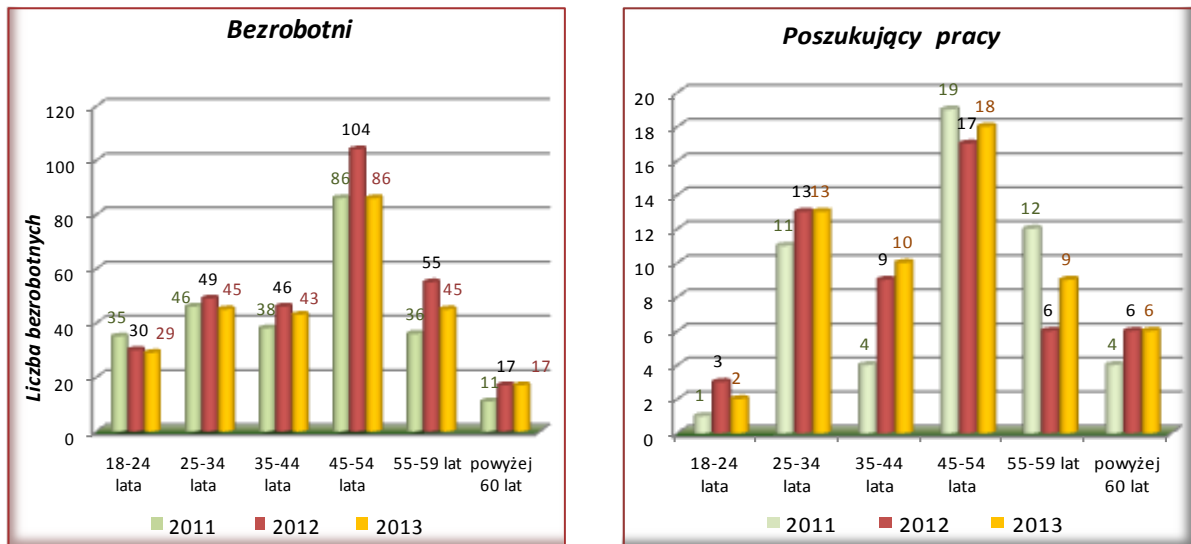

Źródło: Opracowanie własne PUP w Bytowie na podstawie badań statystycznych rynku pracy MPiPS-01.

Liczną grupę wśród bezrobotnych niepełnosprawnych stanowili bezrobotni w wieku: 45 - 54 lata – 86 osób (32,5% ogółu bezrobotnych niepełnosprawnych) oraz 55-59 lat – 45 osób (17,0%) i 25 – 34 lat również 45 osób.

Wykres nr 8

Osoby niepełnosprawne według wieku (stan na 31.12. 2011-2012 i 30.06.2013 r.)

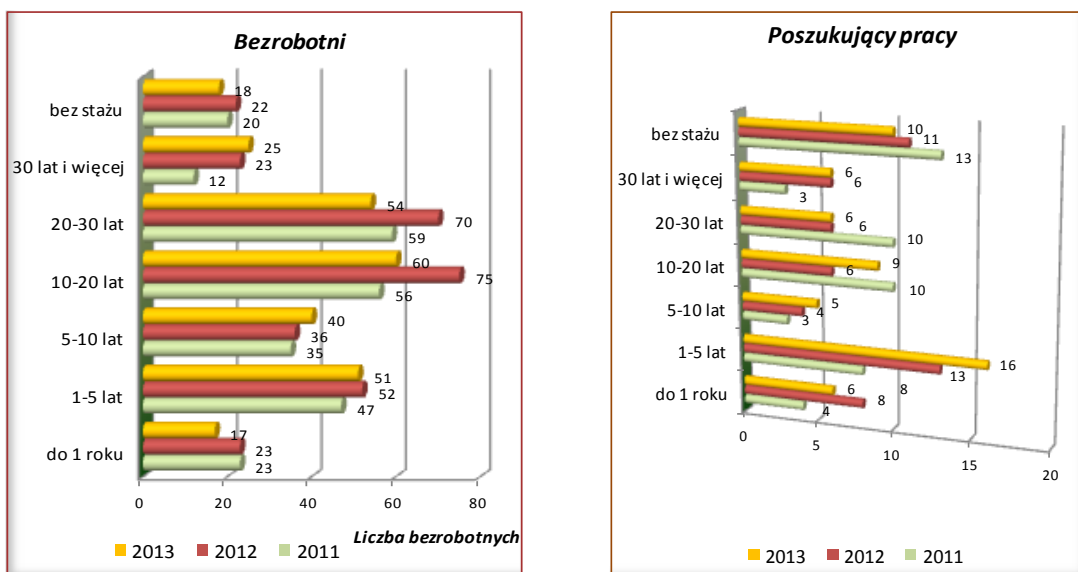

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań statystycznych rynku pracy MPiPS-0

W końcu czerwca 2013 r. 93,2 % (247 osób) ogółu bezrobotnych niepełnosprawnych posiadało doświadczenie zawodowe (grudzień 2011 – 92,9 %, 2012 r. - 92,7 %), w tym najwięcej osób posiadało staż: od 10 do 20 lat – 60 osób (22,6 %) i od 20 do 30 lat – 54 osoby (20,4 % ogółu tej populacji bezrobotnych), oraz do 1 – 5 lat – 51 osób (19,3%).

Wykres nr 9

Niepełnosprawni według stażu pracy (stan na 31. grudnia 2011-2012 i 30.06.2013)

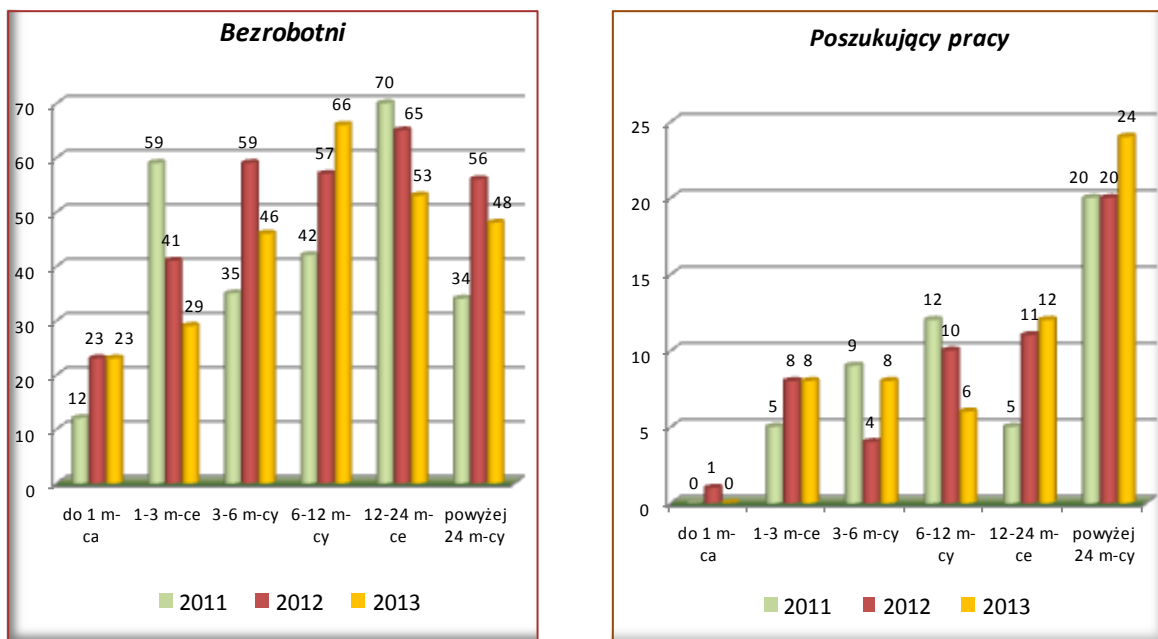

Źródło: Opracowanie własne PUP w Bytowie na podstawie badań statystycznych rynku pracy MPiPS-01.

Bezrobotni niepełnosprawni także mają trudności ze znalezieniem zatrudnienia, o czym świadczy fakt, że 104 osoby (39,3% ogółu tej kategorii bezrobotnych) pozostawało bez pracy powyżej 12 miesięcy.

Wykres nr 10

Niepełnosprawni według czasu pozostawania bez pracy (stan na 31. grudnia 2011-2012 i 30. czerwca 2013)

Źródło: Opracowanie własne PUP w Bytowie na podstawie badań statystycznych rynku pracy MPiPS-01.

Jak wynika z przedstawionych danych bariery zdrowotne, brak kwalifikacji zawodowych odpowiednich do wymagań rynku pracy oraz wiek powodują duże trudności w uzyskaniu zatrudnienia. Ograniczenie skali bezrobocia osób niepełnosprawnych, to nie tylko rozwiązanie problemów bytowych, ale również szansa na pełne włączenie w środowisko społeczne, usamodzielnienie i uaktywnienie, dające w efekcie możliwość rehabilitacji zawodowej i społecznej.

W I półroczu 2013 r. zarejestrowały się 183 osoby niepełnosprawne (w 2012 roku – 430 i w 2011 – 369). Napływ bezrobotnych w tej grupie zwiększył się w 2012 r. o 61 osób (o 16,5 %) w stosunku do poprzedniego roku.

Tabela nr 3

Liczbę osób niepełnosprawnych wyłączonych z ewidencji osób bezrobotnych według przyczyny ilustruje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Bezrobotni niepełnosprawni			Poszukujący pracy niepełnosprawni		
	2011	2012	I – VI 2013	2011	2012	I – VI 2013
Ogółem	340	398	215	74	56	23
Podjęcie pracy	141	163	76	10	3	2
w tym pracy subsydiowanej	40	56	27	9	1	1
na miejscach pracy subsydiowanych PFRON	-	3	-	-	1	-
podjęcie działalności gospodarczej	4	3	-	-	-	-
prace interwencyjne	29	25	18	9	-	1
roboty publiczne	-	12	9	-	-	-
Pracy niesubsydiowanej	101	107	49	1	2	1
Rozpoczęcie szkolenia	7	18	12	1	-	-
Rozpoczęcie stażu	9	10	11	7	7	3
Prace społecznie użyteczne	20	16	8	-	-	-
Podjęcie nauki	1	1	-	-	-	-
Rezygnacja ze statusu lun niepotwierdzenie gotowości do pracy	62	51	25	41	36	11
Utrata statusu osoby niepełnosprawnej	55	61	33	14	8	4
Inne	45	78	50	1	2	3

Źródło: opracowanie własne PUP w Bytowie na podstawie sprawozdania MPiPS – 07 o osobach niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu.

Osoby niepełnosprawne korzystały w latach 2011-2013 ze wszystkich form usług oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Bytowie.

Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób niepełnosprawnych zwiększa możliwość uzyskania zatrudnienia oraz podnosi poczucie ich własnej wartości.

Odnotowano wzrost liczby ofert skierowanych do osób niepełnosprawnych w roku 2012 w porównaniu do roku 2011. Jak widać z przedstawionych danych na równi ze wzrostem ofert zwiększyło się również podjęcie zatrudnienia przez osoby niepełnosprawne.

W ciągu 2012 roku pracodawcy zgłosili do urzędów pracy 51 ofert pracy dla osób niepełnosprawnych (w roku 2011 – 8, w I półroczu 2013 r. - 24). Wśród tej liczby 58,8 % ofert (30) stanowiły oferty pracy subsydiowanej.

Tabela nr 4

Wolne miejsca pracy i aktywizacji zawodowej dla osób niepełnosprawnych:

Wyszczególnienie		Ogółem wolne miejsca pracy	W tym: miejsca aktywizacji zawodowej (staż)
Razem, w tym:	2011	8	-
	2012	51	1
	I-VI 2013	24	4
■ Pracy subsydiowanej	2011	7	-
	2012	30	1
	I-VI 2013	13	4
■ Z sektora publicznego	2011	7	-
	2012	17	-
	I-VI 2013	10	2

Działalność poradnictwa zawodowego świadczonego w urzędzie pracy ma jeszcze szerszy charakter, ponieważ podjęcie pracy nie zawsze, bądź nie tylko zależy od posiadania określonych kwalifikacji, doradca pomaga przygotowywać się do samego procesu poszukiwania i pozyskiwania zatrudnienia. Uczy zatem jak napisać list motywacyjny i CV, wskazuje na ważne elementy doświadczenia zawodowego godne zamieszczenia w ofercie, przygotowuje do rozmowy kwalifikacyjnej.

Z tą tematyką szerzej można zapoznać się biorąc udział w zajęciach Klubu Pracy. Forma ta została powołana w celu pomocy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy w jak najszybszym znalezieniu odpowiedniego zatrudnienia. Trwające trzy tygodnie zajęcia, to nie tylko informacje o metodach i technikach poszukiwania pracy.

Tutaj można poznać prawa rządzące rynkiem pracy, opowiedzieć o swoich doświadczeniach związanych z szukaniem pracy, bliżej przyjrzeć się swoim słabym i mocnym stronom zawodowym, określić oczekiwania zawodowe i zaplanować karierę zawodową. Zajęcia w Klubie Pracy cieszą się dużą popularnością zwłaszcza wśród osób, które nie wierzą we własne możliwości i niechętnie podejmują samodzielne próby poszukiwania pracy. Wiele osób chce poprzez udział w zajęciach udoskonalić umiejętność autoprezentacji oraz skutecznej komunikacji interpersonalnej pod kątem rozmowy z pracodawcą.

Tabela nr 5

Osoby niepełnosprawne objęte usługami rynku pracy.

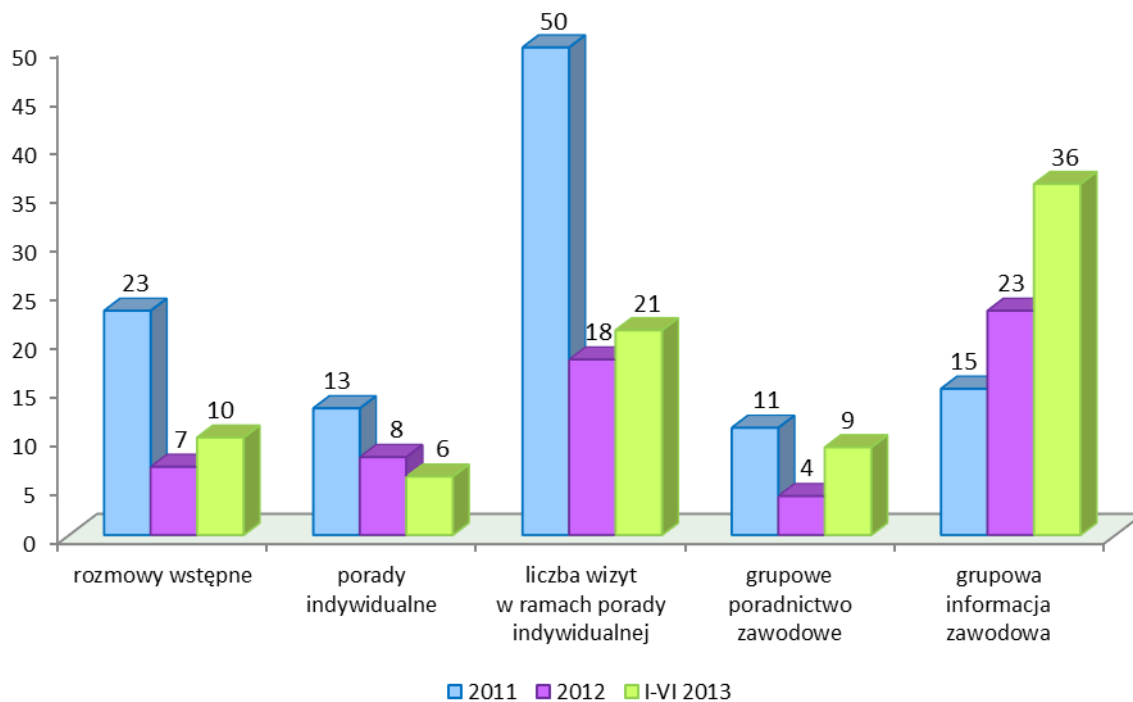
Wyszczególnienie	2011	2012	I – VI 2013
Klub Pracy	1	2	2
Zajęcia aktywizacyjne	4	-	-
Usługi poradnictwa indywidualnego	36	15	16
Indywidualny Plan Działania	40	16	11

Poradnictwo zawodowe kierowane jest do określonych grup bezrobotnych. Są nimi osoby stojące po raz pierwszy przed koniecznością wyboru zawodu, osoby zamierzające zmienić zawód, zdobyć dodatkowe kwalifikacje zawodowe bądź lepiej przystosować się zawodowo. Często klientami doradcy zawodowego są osoby, które chcą skorzystać z różnorodnych form kształcenia w systemie szkolnym bądź pozaszkolnym i pragną dowiedzieć się czy ich predyspozycje zawodowe są zbieżne z wymogami wybranego przez siebie zawodu.

Poradnictwo zawodowe jest procesem, w którym doradca zawodowy pomaga klientowi w osiągnięciu lepszego zrozumienia siebie w odniesieniu do środowiska pracy w celu realistycznego wyboru zawodu, zmiany zatrudnienia lub osiągnięciu właściwego dostosowania zawodowego. Polega na udzielaniu bezrobotnym i poszukującym pracy pomocy w wyborze drogi zawodowej oraz pracodawcom w doborze kandydatów do pracy na stanowiska wymagające szczególnych predyspozycji psychofizycznych. Jest ono świadczone za zgodą osoby zainteresowanej. Kieruje się też zasadą poufności, równości w korzystaniu z tego rodzaju usług bez względu na płeć, wiek, narodowość i inne okoliczności. Może przebiegać w formie indywidualnych rozmów, jak również w ramach grupowych zajęć prowadzonych w cyklach kilkudniowych.

Wykres nr 11

Osoby niepełnosprawne korzystające z usług poradnictwa zawodowego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Bytowie

Tabela nr 6

Realizacja zadań na rzecz osób niepełnosprawnych ze środków PFRON w latach 2011-2013:

AKTYWNE FORMY	2011		2012		2013	
	wykonanie w tys. zł	ilość osób	wykonanie w tys. zł	ilość osób	wykonanie w tys. zł	ilość osób
zwrot wydatków na instrumenty rynku pracy (prace interwencyjne, staże)	143,6	41	97,7	21	75,1	14
jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej	0,0	0	82,2	2	61,0	2
zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej	0,0	0	472,8	12	90,6	1
finansowanie kosztów szkolenia i przekwalifikowania zawodowego art.40	3,7	1	0,0	0	3,1	2
Ogółem	147,3	42	652,7	35	229,8	19

Rozdział II

Orzecznictwo osób niepełnosprawnych

Zarządzeniem nr 49/2011 Starosty Bytowskiego z dnia 27 września 2011 roku został powołany Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Bytowie. PZON mieści się obecnie w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie i rozpoczął swoją działalność z dniem 1 października 2011 roku.

Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych wprowadziła trzy stopnie niepełnosprawności:

- znaczny,
- umiarkowany,
- lekki.

Do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę mającą naruszoną sprawność organizmu niezdolną do podjęcia zatrudnienia lub zdolną do wykonywania zatrudnienia w zakładzie pracy chronionej, albo w zakładzie aktywizacji zawodowej, wymagającą niezbędnej, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

Ustawa definiuje niezdolność do samodzielnej egzystencji jako naruszenie sprawności organizmu w stopniu uniemożliwiającym zaspokajanie bez pomocy innych osób, podstawowych potrzeb życiowych, za które uważa się przede wszystkim samoobsługę, poruszanie się, komunikację i komunikowanie się.

Do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, zdolną do wykonywania zatrudnienia na stanowisku pracy przystosowanym odpowiednio do potrzeb i możliwości wynikających z niepełnosprawności, wymagającą w celu pełnienia ról społecznych częściowej lub okresowej pomocy innej osoby w związku z ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

Do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu zdolną do wykonywania zatrudnienia, niewymagającą pomocy innej osoby w celu pełnienia ról społecznych.

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Bytowie na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 127, poz. 721 j.t. ze zm.) oraz w oparciu o rozporządzenie MGPIPS z dnia 15 lipca 2003r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydaje odpowiednio orzeczenia o:

- niepełnosprawności osób, które nie ukończyły 16 roku życia,

- stopniu niepełnosprawności osób, które ukończyły 16 rok życia,
- wskazaniach do ulg i uprawnień osób posiadających orzeczenia o inwalidztwie lub niezdolności do pracy, o których mowa w art. 5 i 62 ustawy, zwane dalej „orzeczeniami o wskazaniach do ulg i uprawnień”.

2.1. Sytuacja osób niepełnosprawnych do 16 roku życia.

Liczbę wydanych w 2012r. orzeczeń dla osób poniżej 16 roku życia zamieszkałych na terenie powiatu bytowskiego prezentuje tabela nr 7.

Tabela nr 7

Liczba wydanych orzeczeń wg. przyczyn niepełnosprawności, wieku i płci

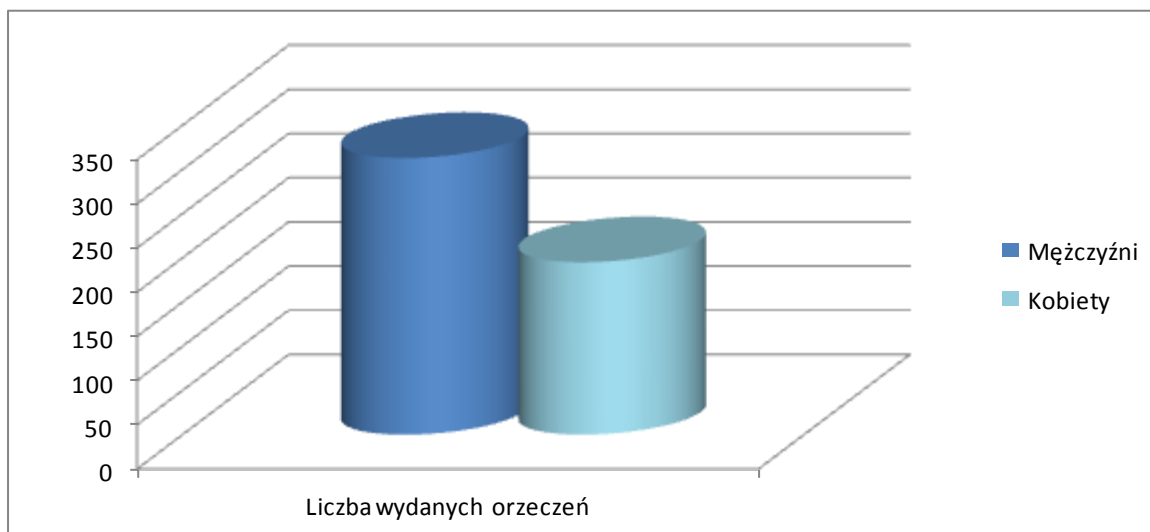
Symbol niepełnosprawności	Razem	Wiek			Płeć	
		0-3	4-7	8-16	K	M
01-U	45	0	9	36	13	32
02-P	12	1	2	9	3	9
03-L	61	5	23	33	19	42
04-O	65	2	24	39	31	34
05-R	76	14	14	48	33	43
06-E	19	3	4	12	10	9
07-S	58	12	17	29	24	34
08-T	11	5	3	3	6	5
09-M	21	6	4	11	12	9
10-N	47	15	11	21	20	27
11-I	55	15	18	22	16	39
12-C	38	17	8	13	8	30
RAZEM	508	95	137	276	195	313

Źródło: Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Bytowie.

Tabela nr 7 pokazuje, że wśród wydanych orzeczeń o niepełnosprawności przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Bytowie dla mieszkańców powiatu bytowskiego najwięcej osób niepełnosprawnych w wieku do 16 lat to mężczyźni oraz osoby w wieku 8 – 16 lat. Dane te widoczne są na wykresach nr 12 i 13.

Wykres nr 12

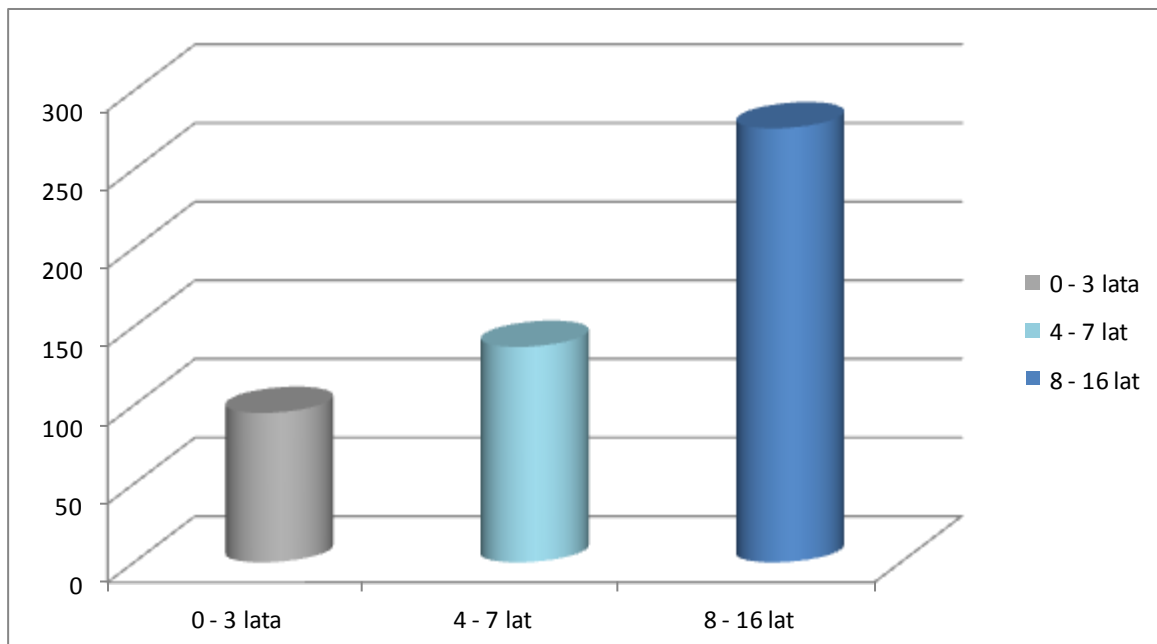
Orzeczenia o niepełnosprawności wydane w 2012 roku dla dzieci i młodzieży do 16 roku życia wg płci.

Źródło: Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Bytowie.

Wykres nr 13

Orzeczenia o niepełnosprawności wydane w 2012 roku dla dzieci i młodzieży do 16 roku życia wg wieku.

Źródło: Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Bytowie.

Jeżeli chodzi o przyczynę niepełnosprawności to największą ilość wydanych orzeczeń o niepełnosprawności wśród dzieci i młodzieży w 2012 roku stanowiły upośledzenia narządu ruchu, choroby narządu wzroku oraz zaburzenia głosu, mowy

i choroby słuchu, natomiast w dalszej kolejności choroby układu oddechowego i krążenia. Szczegółowe dane obrazuje wykres nr 14.

Wykres nr 14

Orzeczenia o niepełnosprawności wydane w 2012 roku dla dzieci i młodzieży do 16 roku życia wg przyczyn niepełnosprawności.

Źródło: Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Bytowie.

Objaśnienia:

- 01-U- upośledzenia umysłowe,
- 02-P- choroby psychiczne,
- 03-L- zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu,
- 04-O- choroby narządu wzroku,
- 05-R- upośledzenia narządu ruchu,
- 06-E- epilepsja,
- 07-S- choroby układu oddechowego i krążenia,
- 08-T- choroby układu pokarmowego,
- 09-M- choroby układu moczowo-płciowego,
- 10-N- choroby neurologiczne,
- 11-I- inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenie, choroby układu krwiotwórczego,
- 12-C – całościowe zaburzenia rozwojowe.

Liczbę wydanych orzeczeń dla osób do 16 roku życia z podziałem na gminy powiatu bytowskiego obrazuje tabela nr 8.

Tabela nr 8

Liczba wydanych orzeczeń dla osób do 16 roku życia z podziałem na gminy

Gmina	Kobiety	Mężczyźni	Razem
Borzytuchom	6	14	20
Bytów	59	112	171
Czarna Dąbrówka	13	13	26
Kołczygłowy	8	22	30
Lipnica	16	28	44
Miastko	30	65	95
Parchowo	11	23	34
Studzienice	25	10	35
Trzebielino	14	10	24
Tuchomie	13	16	29
RAZEM	195	313	508

Źródło: Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Bytowie.

Z powyższych danych wynika, że najwięcej orzeczeń wydano osobom zamieszkującym na terenie gminy Bytów i gminy Miastko. Są to największe obszarowo gminy powiatu bytowskiego, w których skład wchodzi zarówno miasto jak i obszar wiejski, niemniej jednak pokazuje to, że problem niepełnosprawności najczęściej dotyczy osoby zamieszkujące powyższe tereny. Natomiast jeżeli chodzi o najmniejszą liczbę osób do 16 roku życia, którym przyznano orzeczenie o niepełnosprawności to osoby zamieszkałe na terenie gminy Borzytuchom, Trzebielino oraz Czarna Dąbrówka.

2.2. Sytuacja osób niepełnosprawnych powyżej 16 roku życia.

Liczbę wydanych w 2012r. orzeczeń o stopniu niepełnosprawności dla osób, które ukończyły 16 rok życia zamieszkałych na terenie powiatu bytowskiego wg stopnia niepełnosprawności przedstawia tabela nr 9

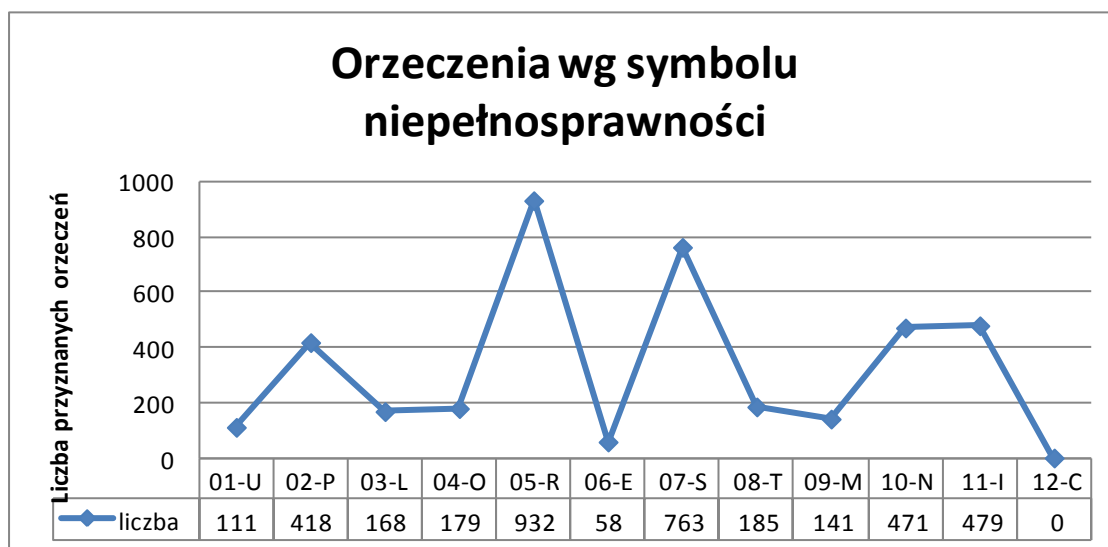
Tabela nr 9

Liczba wydanych orzeczeń wg. przyczyn niepełnosprawności, wieku i płci

Symbol niepełnosprawności	Razem	Wiek				Płeć	
		16-25	26-40	41-59	60 lat i więcej	K	M
01-U	111	54	34	19	4	37	74
02-P	418	36	59	191	132	194	224
03-L	168	19	12	52	85	81	87
04-O	179	37	18	61	63	89	90
05-R	932	79	86	363	404	486	446
06-E	58	23	18	16	1	21	37
07-S	763	43	31	260	429	380	383
08-T	185	12	17	83	73	68	117
09-M	141	12	15	48	66	62	79
10-N	471	47	43	207	174	219	252
11-I	479	46	51	176	206	274	205
12-C	0	0	0	0	0	0	0
RAZEM	3.905	408	384	1.476	1.637	1.911	1.994

Źródło: Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Bytowie.

Dane zawarte w tabeli nr 9 pokazują, że w 2012r. PZON wydał prawie 4 tysiące orzeczeń o stopniu niepełnosprawności. Najwięcej orzeczeń wydano osobom posiadającym dysfunkcję narządu ruchu oraz z chorobami układu oddechowego i pokarmowego. Jeżeli chodzi o przedział wiekowy to najwięcej osób niepełnosprawnych w powiecie bytowskim w 2012r. było w wieku poprodukcyjnym czyli powyżej 60 r.ż. Dane te obrazują wykresy nr 15 i 16.

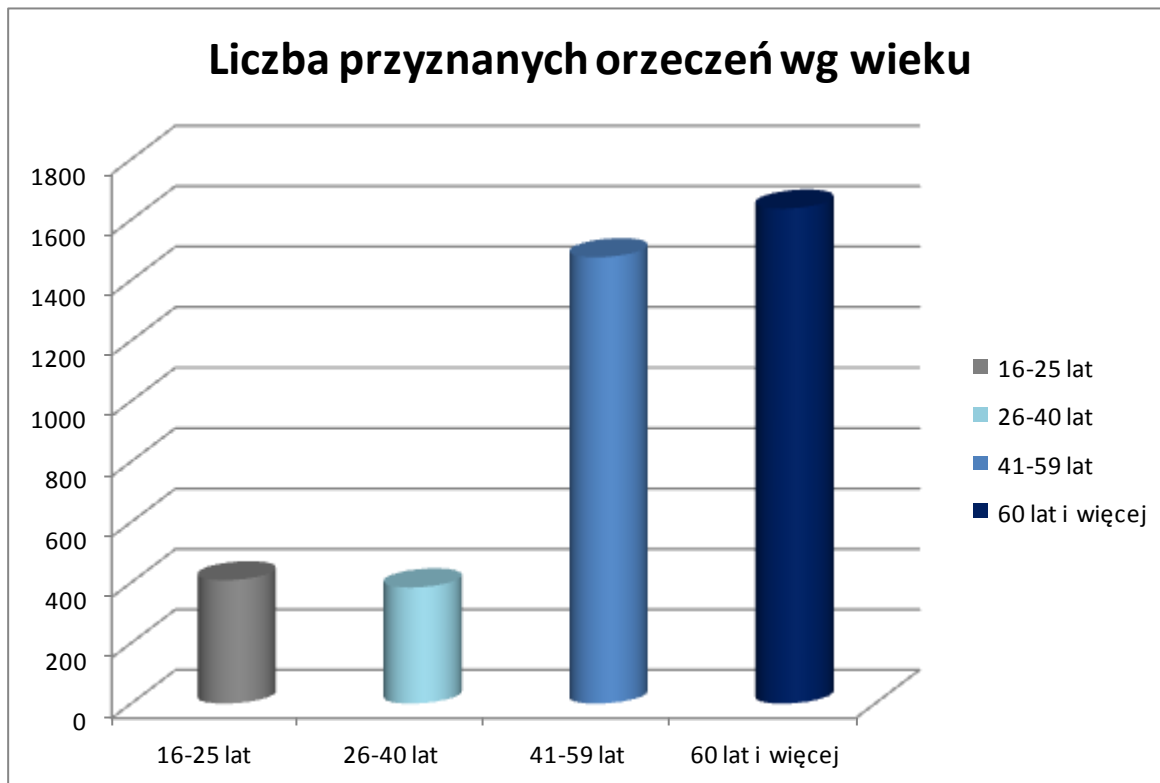
Wykres nr 15

Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności wydane w 2012r. dla osób powyżej 16 roku życia wg przyczyn niepełnosprawności

Źródło: Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Bytowie.

Wykres nr 16

Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności wydane w 2012r. dla osób powyżej 16 roku życia wg wieku

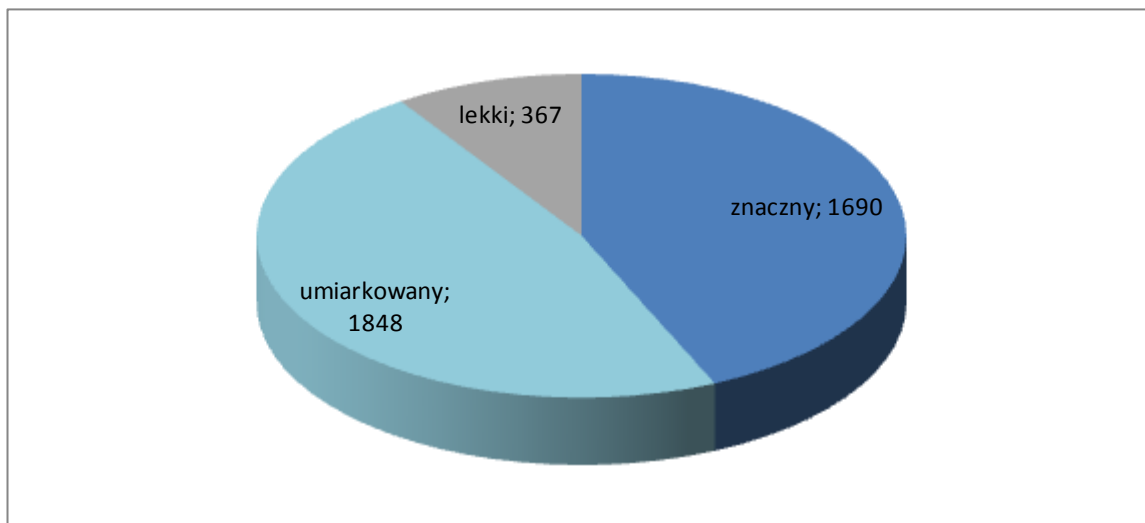
Źródło: Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Bytowie.

Powyższy wykres przedstawia niewielkie dysproporcje jeżeli chodzi o wydane orzeczenia osobom w przedziale wiekowym 16-25 lat oraz 26-40 lat, podobnie jak w przypadku dwóch kolejnych przedziałów 41-59 lat oraz 60 lat i więcej. Natomiast różnica między dwoma pierwszymi przedziałami a trzecim i czwartym jest znacząca. W przypadku dwóch pierwszych liczba ta oscyluje na poziomie ok 400 natomiast w przedziałach powyżej 41 lat w granicach ponad 1500.

Najwięcej orzeczeń wydano osobom posiadającym umiarkowany stopień niepełnosprawności – stanowią one prawie 50% wszystkich wydanych orzeczeń. W dalszej kolejności znajdują się osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności (43 %) oraz z lekkim stopniem niepełnosprawności (ok. 9%). Dane te przedstawia wykres nr 17.

Wykres nr 17

Liczba wydanych w 2012 r. przez PZON orzeczeń wg stopnia niepełnosprawności

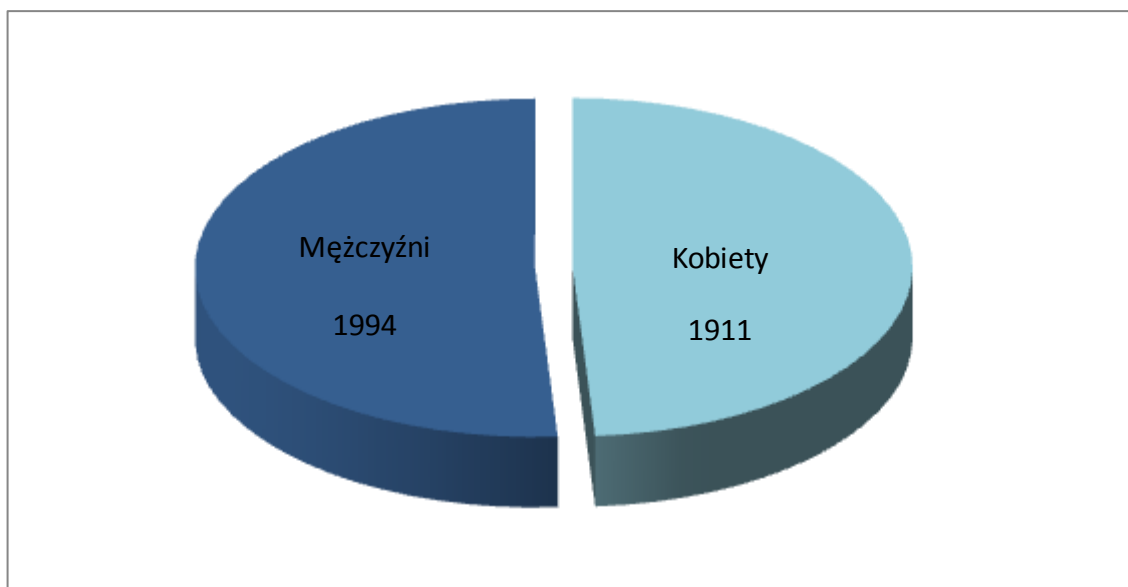

Źródło: Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Bytowie.

Natomiast jeżeli chodzi o przyznane orzeczenia w okresie od stycznia do grudnia 2012r. z podziałem na płeć to wartości utrzymują się na podobnym poziomie. W przypadku mężczyzn stanowią oni 51% ogółu przyznanych orzeczeń, natomiast liczba przyznanych orzeczeń wśród kobiet to różnica na poziomie 2 punktów %. Przedstawia te dane wykres nr 18.

Wykres nr 18

Liczba przyznanych orzeczeń wg płci

Źródło: Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Bytowie.

Liczbę wydanych w 2012r. orzeczeń o stopniu niepełnosprawności dla osób, które ukończyły 16 rok życia zamieszkałych na terenie powiatu bytowskiego wg poziomu wykształcenia oraz zatrudnienia obrazuje tabela nr 10.

Tabela nr 10

Liczba wydanych orzeczeń wg. przyczyn niepełnosprawności, poziomu wykształcenia i zatrudnienia.

Symbol niepełnosprawności	Razem	Poziom wykształcenia					zatrudnienie	
		Mniej niż podst.	Podst.i gimn.	zasadnicze	Średnie	wyższe	tak	nie
01-U	111	40	54	16	1	0	2	109
02-P	418	54	198	109	49	8	31	387
03-L	168	18	62	43	30	15	25	143
04-O	179	21	52	54	40	12	36	143
05-R	932	103	340	254	183	52	157	775
06-E	58	9	21	17	8	3	6	52
07-S	763	96	321	197	121	28	93	670
08-T	185	15	70	64	26	10	27	158
09-M	141	11	58	34	33	5	17	124
10-N	471	45	164	145	98	19	74	397
11-I	479	51	175	125	100	28	60	419
12-C	0	0	0	0	0	0	0	0
RAZEM	3 905	463	1515	1058	689	180	528	3377

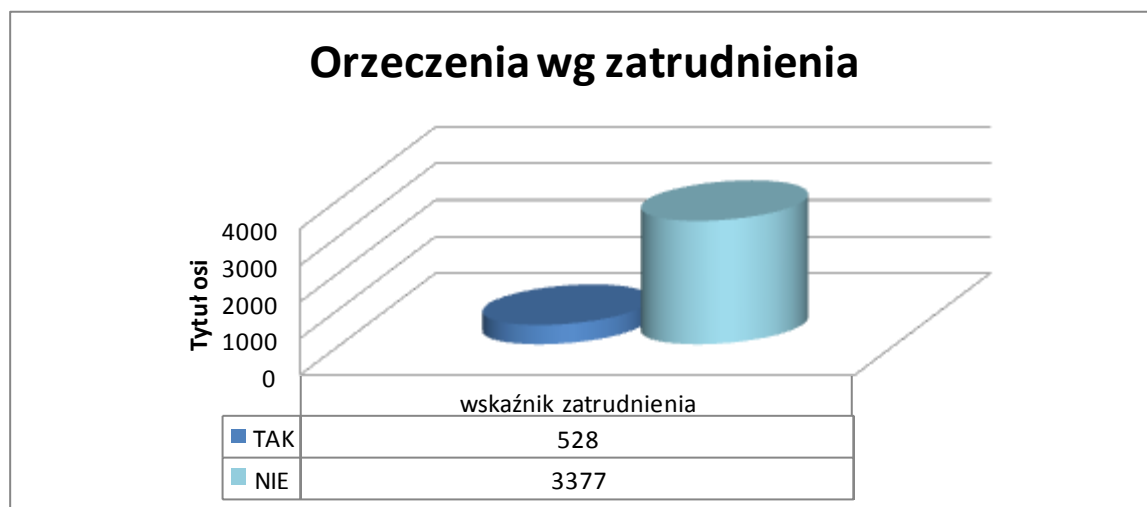
Źródło: Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Bytowie.

Zgodnie z danymi zawartymi w tabeli nr 10 o wydanych w 2012r. orzeczeniach problem niepełnosprawności dotyczył w największym stopniu mieszkańców powiatu bytowskiego, którzy nie byli zatrudnieni.

Dane te obrazuje wykres nr 19.

Wykres nr 19

Liczba przyznanych orzeczeń w 2012r. osobom powyżej 16 roku życia wg zatrudnienia

Źródło: Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Bytowie.

Jest to informacja mówiąca o bardzo wysokim bezrobociu wśród osób niepełnosprawnych oraz istniejących trudnościach w zatrudnieniu tych osób w powiecie bytowskim. Z ogółu przyznanych orzeczeń osobom powyżej 16 roku życia, aż 86 % stanowią osoby niemające zatrudnienia.

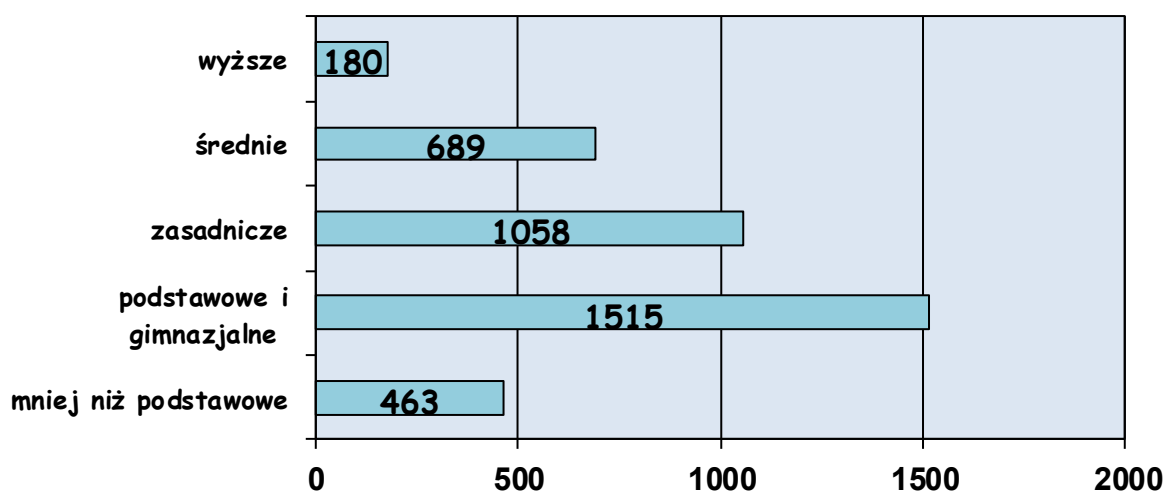
Szczególnie ciężka jest sytuacja osób posiadających dysfunkcje narządu ruchu oraz z chorobami układu oddechowego i krążenia, którzy stanowią największą grupę osób pozostających bez zatrudnienia.

Zgodnie z zawartymi w tabeli nr 7 informacjami o wydanych w 2012 r. orzeczeniach problem niepełnosprawności dotyka głównie osoby mające podstawowe i gimnazjalne wykształcenie.

Dane te przedstawia wykres nr 20.

Wykres nr 20

Liczba przyznanych orzeczeń w 2012r. osobom powyżej 16 roku życia wg wykształcenia

Źródło: Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Bytowie.

Z analizy danych wynika, że w 2012 roku niepełnosprawnością dotknięci byli w większości mieszkańcy powiatu w przedziale wiekowym powyżej 40 roku życia, posiadający podstawowe lub gimnazjalne wykształcenie, niskie kwalifikacje oraz niemający zatrudnienia.

Głównymi przyczynami niepełnosprawności wśród osób powyżej 16 roku życia są schorzenia narządu ruchu oraz choroby układu oddechowego i krążenia.

Działania samorządu winny być kierowane przede wszystkim do tych grup mieszkańców powiatu bytowskiego.

Rozdział III

Edukacja osób niepełnosprawnych

Edukacja osób niepełnosprawnych polega na integralnej realizacji funkcji dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkoły z uwzględnieniem specyficznych form i metod pracy oraz zasad nauczania. Podstawowym celem edukacji jest wielostronny rozwój osoby niepełnosprawnej. Jego osiągnięcie uwarunkowane jest intensyfikacją kontaktów społecznych i współuczestnictwem tych osób w decydowaniu o sprawach dotyczących ich uczenia się, pracy i spędzania czasu wolnego. Ważne jest tu bowiem spełnianie postulatu integracji funkcjonalnej wyznaczającej efektywność systemu kształcenia i wychowania osób niepełnosprawnych. Zagadnienia integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem osób pełnosprawnych, a zwłaszcza wyrównywania szans życiowych stanowi niezwykle złożoną i trudną problematykę, a jednocześnie doniosłe wyzwanie dla współczesnej edukacji. Z tego też powodu zadania dydaktyczne dotyczące kształtowania cech instrumentalnych powinny być nakierowane na wiadomości, umiejętności, sprawność, kształtowanie postaw, przekonań i systemu wartości. Zaniedbania dziecka we wczesnym okresie edukacji, na poziomie szkoły podstawowej i gimnazjum, przekreślają możliwości zajęcia wysokiej lub przynajmniej średniej pozycji w życiu społecznym i zawodowym. Wsparcie edukacyjne w tym okresie, pozytywnie wpłynie na dalsze, zawodowe i społeczne losy osoby niepełnosprawnej.

3.1. Zagadnienia ogólne.

System oświaty powinien zapewniać:

- a) realizację prawa każdego obywatela Rzeczypospolitej Polskiej do kształcenia się oraz prawa dzieci i młodzieży do wychowania i opieki, odpowiednich do wieku i osiągniętego rozwoju,
- b) każdemu uczniowi warunki niezbędne do rozwoju,
- c) możliwość pobierania nauki we wszystkich typach szkół przez dzieci i młodzież niepełnosprawną oraz niedostosowaną społecznie, zgodnie z indywidualnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz predyspozycjami,
- d) dostosowanie treści, metod i organizacji nauczania do możliwości psychofizycznych uczniów, a także możliwość korzystania z pomocy psychologiczno-pedagogicznej i specjalnych form pracy dydaktycznej,
- e) opiekę nad uczniami niepełnosprawnymi przez umożliwienie realizowania zindywidualizowanego procesu kształcenia, form i programów nauczania oraz zajęć rewalidacyjnych.

Kształceniem specjalnym obejmuje się dzieci i młodzież niepełnosprawną oraz niedostosowaną społecznie, wymagające stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy, dostosowanej do potrzeb i możliwości tych uczniów. Podstawą kształcenia specjalnego uczniów we wszystkich typach szkół jest orzeczenie o potrzebie:

- kształcenia specjalnego,
- kształcenia indywidualnego,
- zajęć rewalidacyjno-wychowawczych,

wydane uczniowi na prośbę rodziców lub opiekunów dziecka przez zespół orzekający poradni psychologiczno-pedagogicznej (w Powiecie Bytowskim są 2 poradnie psychologiczno-pedagogiczne w Bytowie i w Miastku). Orzeczenie jest wskazaniem najodpowiedniejszej formy kształcenia, z uwzględnieniem potrzeb dziecka oraz wskazaniem właściwych form pomocy specjalistycznej, nie jest jednak równoznaczne ze skierowaniem dziecka do jakiegokolwiek szkoły. Obowiązujące ustawodawstwo pozwala rodzicom lub opiekunom dziecka decydować o wyborze szkoły. Dzięki temu uczniowie niepełnosprawni mają możliwość spełnienia obowiązku szkolnego i obowiązku nauki jak najbliżej ich miejsca zamieszkania w szkołach:

- ogólnodostępnych,
- integracyjnych,
- oddziałach integracyjnych,
- szkołach specjalnych,
- oddziałach specjalnych,
- specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych.

Dzieciom i młodzieży, których stan zdrowia uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie do szkoły zapewnia się nauczanie indywidualne.

Tabela nr 11

Wykaz placówek oświatowych w powiecie bytowskim, w tym klasami integracyjnymi

Lp.	Typy placówek oświatowych	Liczba placówek ogółem	W tym z grupami/klasami integracyjnymi
1.	żłobki/ przedszkola	28	3
2,	szkoła podstawowa	34	5
3,	gimnazjum	21	1
4.	szkoły ponadgimnazjalne	4	0

Zachowanie ciągłości kształcenia integracyjnego uczniów niepełnosprawnych w miejscu zamieszkania powinno odbywać się poprzez tworzenie warunków umożliwiających dzieciom uczęszczanie do szkół w swoim środowisku społecznym – blisko miejsca zamieszkania. Dzieci niepełnosprawne, które uczą się w szkołach ze swoimi pełnosprawnymi rówieśnikami, w większym stopniu rozwijają swoje społeczne i zawodowe umiejętności, które są potrzebne w codziennym życiu i na rynku pracy. Nauka w tej samej szkole jest nie tylko korzystna dla dzieci niepełnosprawnych, ale także dla ich pełnosprawnych kolegów. Sytuacja ta pozwala im lepiej zrozumieć, że osoby dotknięte niepełnosprawnością mają prawo do pełnego uczestnictwa i równości w społeczeństwie. Jednocześnie edukacja ta przebiega w naturalnych warunkach społecznych, a nie w izolacji którejkolwiek z grup.

W powiecie bytowskim funkcjonują dwie szkoły specjalne, które prowadzą naukę dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej tj. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Bytowie oraz w Tursku.

3.2. Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Bytowie.

W skład Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Dzieci Europy w Bytowie wchodzi:

- Przedszkole
- Szkoła Podstawowa (z oddziałem wstępnym i oddziałem dla dzieci autystycznych)
- Gimnazjum
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa
- Szkoła Przysposabiająca do Pracy

We wszystkich w/w typach szkół uczy się łącznie 180 uczniów.

Uczniowie Szkoły Zawodowej przy SOS-W w Bytowie mają możliwość zdobycia następujących zawodów:

- monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie
- kucharz.

3.3. Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Tursku.

W skład Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Tursku wchodzi:

- Szkoła Podstawowa
- Gimnazjum
- Szkoła Przysposabiająca do Pracy

We wszystkich w/w typach szkół uczy się łącznie 72 uczniów.

Uczniowie obu Ośrodków biorą czynny udział w różnorodnych formach rozrywki, sportu, twórczości artystycznej, zabawy i wypoczynku. Swoje umiejętności uczniowie reprezentują w licznych:

- konkursach
- wystawach
- przeglądach twórczości dziecięcej
- imprezach rekreacyjno-sportowych
- zawodach sportowych
- festiwalach
- turniejach i olimpiadach.

Zarówno przy SOS-W w Bytowie jak i przy SOS-W w Tursku istnieje internat, w których wychowawcy wdrażają wychowanków do:

- samoobsługi,
- kulturalnego spędzania czasu wolnego,
- rozwoju własnych zainteresowań,
- nauki własnej,
- prowadzą rewalidację indywidualną.

Rozdział IV

Formy rehabilitacji społecznej prowadzone w placówkach na terenie powiatu bytowskiego

Rehabilitacja osób niepełnosprawnych – oznacza zespół działań w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych, zmierzających do osiągnięcia, przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

Rehabilitacja społeczna, której głównym celem jest umożliwianie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym realizowana jest przede wszystkim poprzez:

- ✓ wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej,
- ✓ wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych,
- ✓ likwidację barier, w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i w dostępie do informacji,
- ✓ kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

Do placówek zajmujących się rehabilitacją społeczną na terenie powiatu bytowskiego należą:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie,
2. Dom Pomocy Społecznej w Parchowie,
3. Środowiskowy Dom Samopomocy w Bytowie,
4. Środowiskowy Dom Samopomocy w Miastku,
5. Miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej.

4.1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.) zadania powiatu z zakresu rehabilitacji społecznej realizowane są przez Dział Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie.

Do zadań powiatu z zakresu rehabilitacji społecznej na realizację których przeznaczane są środki finansowe Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych należą:

- 1) dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej,
- 2) dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,

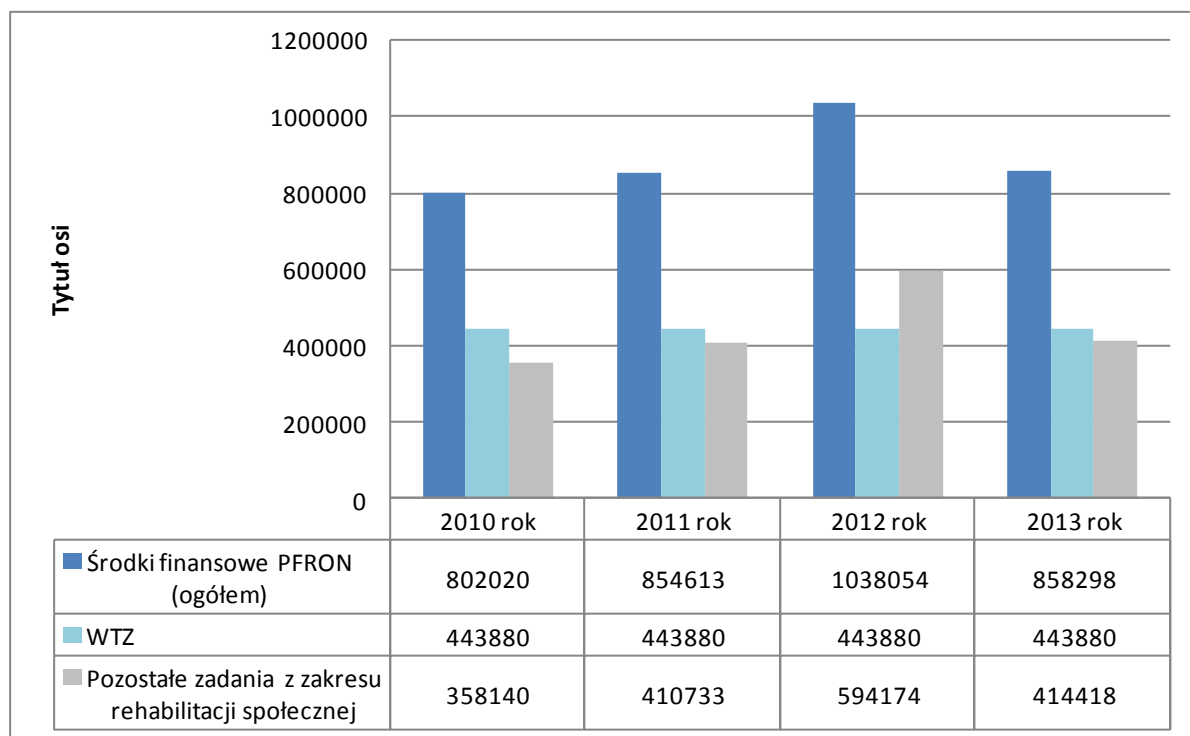
- 3) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów,
- 4) dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
- 5) dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- 6) dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza - przewodnika.

Ostatnie z wymienionych zadań tj. dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza – przewodnika jest zadaniem wprowadzonym w życie dopiero z dniem 01.04.2012 roku. O dofinansowanie tego zadania do PCPR w Bytowie nie wpłynął dotąd żaden wniosek.

Struktura podziału przyznanych środków finansowych PFRON jest suwerenną decyzją Rady Powiatu Bytowskiego, która w formie uchwały określa zadania, na które przeznaczane są środki PFRON.

Wykres nr 21

Środki finansowe PFRON w latach 2010 – 2013 przeznaczone na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie

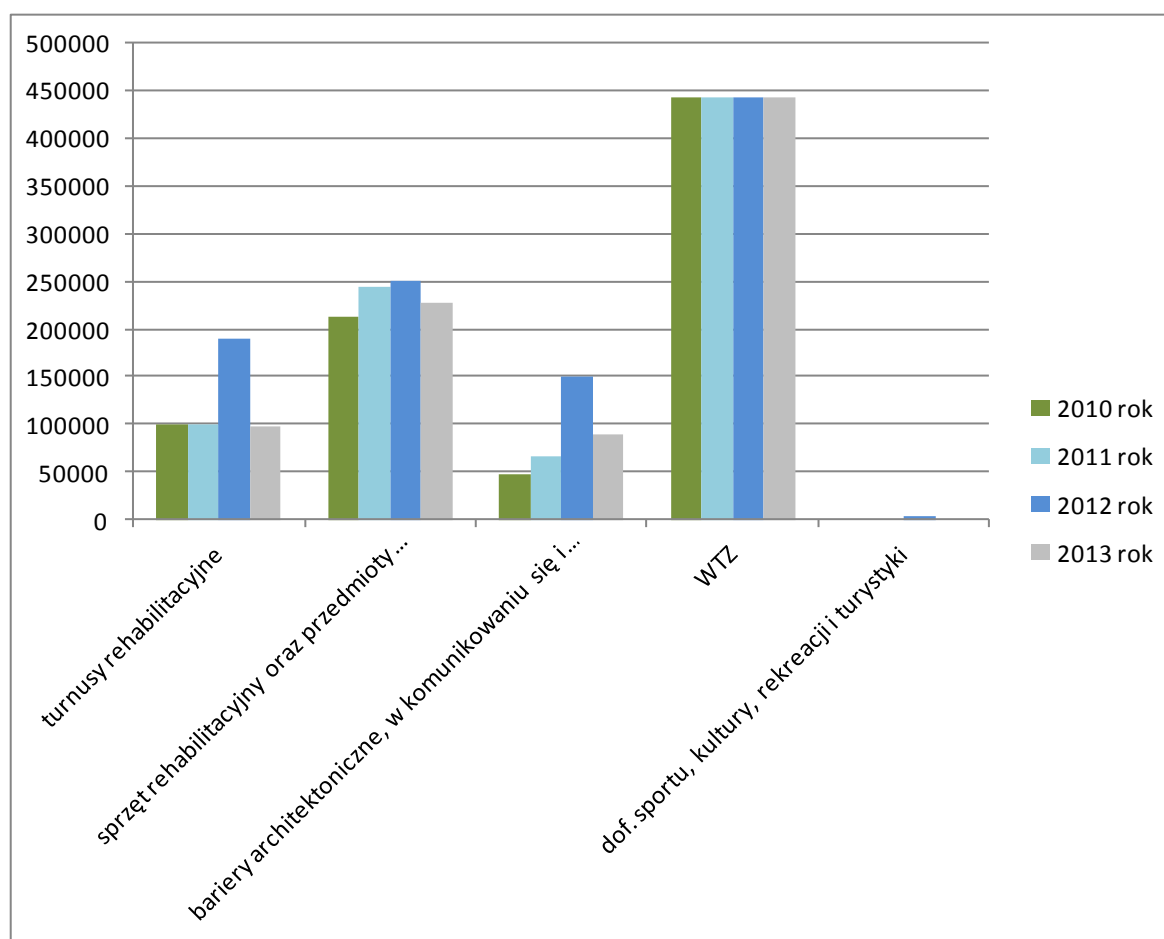
Z analizy powyższych danych wynika, że najwięcej przyznanych środków finansowych z PFRON PCPR otrzymał w 2012 r. Natomiast środki przekazane w 2011 i 2013 roku utrzymywały się na podobnym poziomie.

Powiat otrzymując środki finansowe z PFRON przypadających według algorytmu przekazywania środków oraz w ramach programów realizowanych na rzecz osób niepełnosprawnych rozdziela je na poszczególne zadania biorąc pod uwagę m.in. aktualne potrzeby osób niepełnosprawnych.

Środki PFRON pozyskane poza algorytmem np. na wyrównanie szans osób niepełnosprawnych Powiat kieruje do gmin słabo rozwiniętych gospodarczo i społecznie.

Wykres 22

Wysokość środków finansowych PFRON na poszczególne zadania z zakresu rehabilitacji społecznej w latach 2010 – 2013.

Wykres nr 22 obrazuje, że w latach 2010-2013 najwięcej środków przeznaczanych jest na działalność WTZ, a w następnej kolejności na dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego oraz przedmiotów ortopedycznych. Najmniejsze wydatkowanie środków z PFRON jest na bariery architektoniczne, w komunikowaniu się i techniczne.

Ponadto od 2008 roku PCPR realizuje projekt systemowy „Przestrzenie rozwoju” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Głównym celem projektu jest przede wszystkim zwiększenie aktywności zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu niepełnosprawności. Działania kierowane do osób niepełnosprawnych mają na celu wzrost poczucia własnej wartości, poprawę stanu zdrowia poprzez rehabilitację oraz podniesienie, zmianę lub nabycie nowych kwalifikacji zawodowych umożliwiających powrót na rynek pracy.

4.1.1. Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej.

Warsztaty Terapii Zajęciowej to wyodrębnione organizacyjnie i finansowo placówki stwarzające osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.

Celem działania warsztatów jest rehabilitacja, zmierzająca do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności niezbędnych do możliwie niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia w środowisku. Realizacja przez warsztaty powyższego celu, odbywa się poprzez:

- ogólne usprawnianie,
- rozwijanie umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej,
- przygotowanie do życia w środowisku społecznym, między innymi przez rozwój umiejętności planowania i komunikowania się, dokonywania wyborów, decydowania o swoich sprawach oraz innych umiejętności niezbędnych w niezależnym życiu, a także poprawę kondycji psychicznej,
- rozwijanie umiejętności przy zastosowaniu różnych technik terapii zajęciowej,
- rozwijanie psychofizycznych sprawności niezbędnych w pracy,
- rozwijanie podstawowych oraz specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających podjęcie pracy w zakładzie aktywności zawodowej lub innej pracy zarobkowej, albo szkolenia zawodowego.

Na terenie powiatu bytowskiego od 01 stycznia 2002 roku funkcjonuje Warsztat Terapii Zajęciowej do którego uczęszcza obecnie 30 osób niepełnosprawnych ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Terapia indywidualna i grupowa prowadzona w Warsztacie odbywa się w następujących pracowniach:

1. pracownia gospodarstwa domowego,
2. pracownia komputerowo - poligraficzna,
3. pracownia plastyczna,
4. pracownia tkacko – dziewiarska,
5. pracownia stolarska,
6. pracownia ogrodnicza i rękodzieła artystycznego

Od 1 kwietnia 2004 r. Warsztat prowadzi Stowarzyszenie „Jesteśmy”.

Od 2007 roku koszty funkcjonowania WTZ w 90 % (wcześniej 100%) pokrywane są ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, natomiast pozostałe 10 % pochodzą ze środków samorządu powiatowego.

Tabela nr 12

Analiza dofinansowania kosztów Warsztatów Terapii Zajęciowej w latach 2010-2012.

Dofinansowanie kosztów Warsztatów Terapii Zajęciowej	2010	2011	2012
Koszty działania WTZ z uwzględnieniem wszystkich źródeł	509.344,00	502.066,00	494.984,00
Dofinansowanie wypłacone ze środków PFRON	443.880,00	443.880,00	443.880,00
Dofinansowanie wypłacone z samorządu powiatowego i innych źródeł	65.464,00	58.186,00	51.104,00

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie

Dane ujęte w tabeli pokazują, że WTZ najmniejsze koszty działania poniosły w 2012 roku, natomiast największe wydatkowanie środków przypadło na 2010 rok.

4.1.2. Dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych.

Turnus to zorganizowana forma aktywnej rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku, której celem jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności uczestników, między innymi przez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu. Uczestnictwo w turnusach zalicza się do podstawowych form aktywności wspomagającej proces rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych. O dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym może ubiegać się osoba, która posiada aktualne orzeczenie o niepełnosprawności oraz złoży wniosek o przyznanie dofinansowania.

Turnusy są organizowane w ośrodkach, które zapewniają osobom niepełnosprawnym odpowiednie warunki pobytu, dostosowane do rodzaju i stopnia niepełnosprawności uczestników turnusu oraz bazę do prowadzenia rehabilitacji i realizacji określonego programu turnusu. Czas trwania turnusu wynosi co najmniej 14 dni. Turnusy odbywają się tylko w ośrodkach, które posiadają wpis Wojewody upoważniający do organizowania turnusów lub przyjmowania grup turnusowych.

Tabela nr 13

Analiza złożonych wniosków o przyznanie dofinansowania ze środków PFRON do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym w latach 2009-2012

Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	2010	2011	2012
Liczba złożonych wniosków	238 (w tym 68 opiekunów)	206 (w tym 63 opiekunów)	313 (w tym 92 opiekunów)
Liczba zrealizowanych wniosków	163 (w tym 47 opiekunów)	158 (w tym 55 opiekunów)	289 (w tym 82 opiekunów)
Środki finansowe PFRON	99.174,00	100.700,00	189.505,00

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie

Z powyższych danych wynika, że najwięcej wniosków dot. dofinansowania do turnusu rehabilitacyjnego złożono w 2012 r. z czego aż 92% osób przyznano dofinansowanie. Po części wynika to z faktu, że na ten rok było przeznaczonych najwięcej środków. Najmniej dofinansowań w stosunku do wszystkich złożonych wniosków przyznano w 2010r. co stanowi 68%.

4.1.3. Dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych.

O dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności.

Sprzęt rehabilitacyjny to sprzęt niezbędny do prowadzenia zajęć rehabilitacyjnych, mający za zadanie osiągnięcie przy aktywnym uczestnictwie osoby niepełnosprawnej możliwie najwyższego poziomu jej funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

O dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego mogą ubiegać się jeden raz w roku osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, jeżeli prowadzą działalność związaną z rehabilitacją osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej dwóch lat przed dniem złożenia wniosku udokumentują posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nieobjętej dofinansowaniem ze środków Funduszu.

Przedmioty ortopedyczne są to wyroby medyczne, przedmioty służące do leczenia i rehabilitacji nieprawidłowości w funkcjonowaniu narządów ruchu.

Środki pomocnicze to przedmioty wspomagające funkcjonowanie różnego rodzaju narządów, takich między innymi jak narząd słuchu, czy wzroku.

W ramach zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze osoby niepełnosprawne najczęściej ubiegają się o przyznanie dofinansowania do zakupu aparatów słuchowych, pieluchomajtek, wszelkiego typu protez kończyn i protez piersi, obuwia ortopedycznego, gorsetów ortopedycznych czy też wózków inwalidzkich.

Tabela nr 14

Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w latach 2010 – 2012

Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	2010	2011	2012
Liczba złożonych wniosków	729	1020	811
Liczba wniosków rozpatrzonych pozytywnie	255	679	739
Środki finansowe PFRON	212.020,00	243.589,00	251.198,00

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie

Z danych zawartych w tabeli wynika, że środki przeznaczone na zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze były najwyższe w roku 2012. Jeżeli chodzi o liczbę złożonych wniosków to najwięcej osób ubiegało się o przyznanie dofinansowania w 2011 roku, a najmniej w 2010r.

4.1.4. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych w komunikowaniu się i technicznych na wnioski indywidualnych osób niepełnosprawnych.

Środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przeznaczone są również na dofinansowanie likwidacji różnego typu barier funkcjonalnych, które ograniczają, a czasami wręcz uniemożliwiają osobom niepełnosprawnym normalne funkcjonowanie.

Bariera architektoniczna definiowana są jako wszelkie utrudnienia występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym – mogą ubiegać się przede wszystkim niepełnosprawni wnioskodawcy, którzy mają trudności w poruszaniu się. Przeprowadzona likwidacja powinna umożliwić lub w znacznym stopniu ułatwić osobie niepełnosprawnej wykonywanie podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem. Dofinansowaniem nie mogą być objęte mieszkania nowo budowane lub będące w trakcie prac wykończeniowych.

Bariera w komunikowaniu się to likwidacja ograniczeń uniemożliwiających lub utrudniających osobom niepełnosprawnym swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji.

Bariera techniczna to przeszkody utrudniające lub uniemożliwiające osobie niepełnosprawnej pokonywanie pewnych ograniczeń. Likwidacja bariery technicznej powinna spowodować sprawniejsze działanie tej osoby w społeczeństwie i umożliwić wydajniejsze jej funkcjonowanie. Dofinansowanie udzielane jest na wyraźne zalecenie lekarza specjalisty rehabilitacji medycznej poparte dodatkowym wyjaśnieniem wnioskodawcy uzasadniającym dofinansowanie.

Tabela nr 15

Analiza złożonych wniosków o likwidację barier architektonicznych, komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych w latach 2010 – 2012

Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	2010	2011	2012
Liczba przyjętych wniosków	106	94	129
Liczba zrealizowanych wniosków	22	36	68
Środki finansowe PFRON	46.946,00	66.444,00	150.717,00

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie

Liczba zrealizowanych wniosków jak wynika z tabeli była najwyższa w 2012 roku, adekwatnie do kwoty przyznanych środków PFRON oraz liczby osób ubiegających się o dofinansowanie.

4.1.5. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

Zakres tego zadania obejmuje działania o charakterze sportowym, kulturalnym, rekreacyjnym oraz turystycznym kierowane do osób niepełnosprawnych. O dofinansowanie ze środków Funduszu organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych mogą ubiegać się osoby prawne i jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej, które złożą odpowiedni wniosek w terminie do dnia 30 listopada roku poprzedzającego realizację zadania, oraz:

- ✓ prowadzą działalność na rzecz osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej 2 lat przed złożeniem wniosku;
- ✓ udokumentują zapewnienie odpowiednich do rodzaju zadania i do potrzeb osób niepełnosprawnych warunków technicznych i lokalowych;
- ✓ udokumentują posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia, w wysokości nieobjętej dofinansowaniem ze środków Funduszu,

Tabela nr 16

Analiza złożonych wniosków o dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych w latach 2010 – 2012

Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	2010	2011	2012
Liczba przyjętych wniosków	7	6	11
Liczba zrealizowanych wniosków	0	0	4
Środki finansowe PFRON	0	0	2.754,00

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie

4.1.6. Realizacja pilotażowego programu PFRON „Aktywny samorząd”.

Widząc potrzebę podjęcia działań zmierzających do ograniczania skutków niepełnosprawności oraz wsparcia osób niepełnosprawnych i ich integracji społecznej Zarząd Powiatu Bytowskiego Uchwałą Nr 99/296/2012 z dnia 19 czerwca 2012 r. podjął decyzję o przystąpieniu Powiatu Bytowskiego do realizacji pilotażowego programu p.n. „Aktywny samorząd”. Na mocy tej uchwały jednostką organizacyjną odpowiedzialną za realizację w/w programu stało się Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie.

Program Aktywny Samorząd jest ważnym krokiem w kierunku wydajniejszego modelu polityki społecznej wobec osób niepełnosprawnych. Formy wsparcia przewidziane w programie dotyczą likwidacji barier ograniczających społeczne i zawodowe funkcjonowanie osób niepełnosprawnych.

Celem głównym programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów programu w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Cele szczegółowe programu zakładały:

1. przygotowanie beneficjentów programu z zaburzeniami ruchu i percepcji wzrokowej do pełnienia różnych ról społecznych poprzez umożliwienie im włączenia się do tworzącego się społeczeństwa informacyjnego,
2. przygotowanie beneficjentów programu do aktywizacji społecznej, zawodowej lub wsparcie w utrzymaniu zatrudnienia poprzez likwidację lub ograniczenie barier w poruszaniu się oraz barier transportowych,
3. umożliwianie beneficjentom programu aktywizacji zawodowej poprzez zastosowanie elementów wspierających ich zatrudnienie,
4. poprawa szans beneficjentów programu na rywalizację o zatrudnienie na otwartym rynku pracy poprzez podwyższanie kwalifikacji,
5. wzrost kompetencji osób zaangażowanych w proces rehabilitacji osób niepełnosprawnych, pracowników lub pracujących na rzecz jednostek samorządu terytorialnego lub organizacji pozarządowych.

Program przewidział udzielenie osobom niepełnosprawnym pomocy w:

1. zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu- obszar A,
2. zakupie specjalistycznego sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem- obszar B1,
3. zakupie urządzeń lektorskich – obszar B2 ,
4. zakupie urządzeń brajlowskich - obszar B3,
5. dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu komputerowego i oprogramowania lub urządzeń lektorskich albo brajlowskich - obszar B4,
6. zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym- obszar C ,
7. utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym- obszar D,
8. uzyskaniu prawa jazdy kategorii B- obszar E,
9. utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej- obszar F.

Tabela nr 17

Dane dotyczące środków finansowych i liczby złożonych wniosków o wsparcie w ramach programu „Aktywny samorząd” w 2012 rok.

Środki finansowe PFRON przyznane na realizację programu	I transza	II transza	Razem
Obszar A – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu	17.793,00	0,00	17.793,00
Obszar B1 – pomoc w zakupie specjalistycznego sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem	41.408,00	0,00	41.408,00
Obszar B2 – pomoc w zakupie urządzeń lektorskich	20.000,00	11.505,00	31.505,00
Obszar B3- pomoc w zakupie urządzeń brajlowskich	20.000,00	0,00	20.000,00
Obszar B4 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego sprzętu	0,00	0,00	0,00
Obszar C – zakup wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	57.426,00	0,00	57.426,00
Obszar D – utrzymanie sprawności technicznej wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym.	17.428,00	0,00	17.428,00
Obszar E- pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kat.B	0,00	1.500,00	1.500,00
Obszar F – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej	2.000,00	6.000,00	8.000,00
Łączna kwota	176.055,00	19.005,00	195.060,00

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie

Tabela nr 18

Dane dotyczące środków finansowych i liczby złożonych wniosków o wsparcie w ramach programu „Aktywny samorząd” w 2012

Nazwa obszaru	Środki finansowe PFRON przyznane na realizację programu	Liczba złożonych wniosków	Liczba wniosków rozpatrzonych pozytywnie	Wysokość środków wypłaconych
Obszar A – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu	17.793,00	1	1	4.250,00
Obszar B1 – pomoc w zakupie specjalistycznego sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem	41.408,00	13	9	25.295,10
Obszar B2 – pomoc w zakupie urządzeń lektorskich	31.505,00	8	6	26.420,00
Obszar B3- pomoc w zakupie urządzeń brajlowskich	20.000,00	0	0	0,00
Obszar B4 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego sprzętu	0,00	2	0	0,00
Obszar C – zakup wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	57.426,00	5	4	38.047,30
Obszar D – utrzymanie sprawności technicznej wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym.	17.428,00	7	7	17.165,99
Obszar E- pomoc w uzyskania prawa jazdy kat.B	1.500,00	2	0	0,00
Obszar F – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej	8.000,00	11	10	5.929,65
Łączna kwota	195.060,00	49	37	117.108,04

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie.

4.2. Dom Pomocy Społecznej w Parchowie.

Na terenie powiatu bytowskiego istnieje jeden Dom Pomocy Społecznej w Parchowie. Jest placówką dla dzieci i młodzieży żeńskiej niepełnosprawnej intelektualnie. Zgodnie z obowiązującymi standardami świadczy usługi dla osób wymagających całodobowej opieki. Placówka dysponuje 70 miejscami i są one w pełni wykorzystane.

O umieszczenie w DPS mogą ubiegać się osoby, którym rodzina oraz gmina nie jest w stanie zapewnić całodobowej opieki. Do chwili umieszczenia osoby niepełnosprawnej w DPS, gmina jest obowiązana do zapewnienia niezbędnych usług pielęgnacyjnych w środowisku. Decyzję o skierowaniu do domu pomocy społecznej i decyzję ustalającą opłatę za pobyt wydaje organ gminy właściwy dla tej osoby w dniu jej kierowania do DPS.

Decyzję o umieszczeniu w DPS wydaje starosta powiatu prowadzącego dom. Utrzymanie domu pomocy społecznej jest zadaniem powiatu.

Środki finansowe na pokrycie kosztów działalności DPS pochodzą:

- dotacji celowej budżetu państwa,
- dochodu DPS, który jest uzyskiwany z odpłatności mieszkańców domu.

Tabela nr 19

Wielkość środków oraz wysokość odpłatności przez mieszkańców za pobyt w DPS

Lp.	Wyszczególnienie	2011	2012
1.	Dotacja celowa z budżetu państwa	1.409.521,00	1.518.211,00
2.	Odpłatność mieszkańców za pobyt w DPS	683.925,01	822.083,35
3.	Razem	2.093.466,01	2.340.294,35
4.	Średni miesięczny koszt utrzymania w DPS	2.401,00	2.749,00

Źródło: Dom Pomocy Społecznej w Parchowie

4.3. Środowiskowy Dom Samopomocy w Bytowie.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Bytowie – ośrodek wsparcia dziennego dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Świadczy usługi specjalistyczne dla 40 osób niepełnosprawnych z Gminy Bytów, które ze względu na niepełnosprawność spowodowaną chorobą psychiczną lub upośledzeniem umysłowym, wymagają opieki i pomocy w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb życiowych. Decyzję administracyjną, przyznającą ten rodzaj usługi wydaje kierownik MOPS w Bytowie.

Aktualnie ze specjalistycznej opieki korzysta 40 osób niepełnosprawnych, w wieku od 18 do 60 lat, w tym 21 mężczyzn, 19 kobiet.

Dom działa i realizuje zadania w oparciu o Rozporządzenie MPiPS z dnia 9 grudnia

2010 roku w sprawie środowiskowych domów samopomocy , a więc:

- ŚDS w Bytowie jest placówką typu A i B tzn. przebywają w nim osoby z upośledzeniem umysłowym i przewlekle chorzy psychicznie,
- ŚDS w Bytowie posiada dwa mieszkania treningowe z 6 miejscami do pobytu całodobowego,
- Dom realizuje treningi wymienione w ww. rozporządzeniu, dookreślone dla każdego z uczestników w indywidualnym planie wspierająco aktywizującym,
- kadra Domu spełnia wymogi rozporządzenia: wszystkie osoby mają doświadczenie w pracy z osobami niepełnosprawnymi z zaburzeniami psychicznymi,
- dla 13 uczestników Dom zapewnia usługi transportowe, dla wszystkich gorący posiłek przygotowywany w ramach treningów kulinarnych.

Poprzez systematyczną terapię zajęciową przywracane są lub podtrzymywane umiejętności niezbędne do samodzielnej egzystencji oraz u niektórych uczestników gotowość do podjęcia pracy (w 2013 roku 2 uczestników podjęło pracę: 1 osoba wykonuje prace publiczne, 1 osoba odbywa staż w ŚDS. Ponadto była podopieczna placówki od 3 lat jest zatrudniona ŚDS na stanowisku pomoc terapeuty).

4.4. Środowiskowy Dom Samopomocy w Miastku.

Placówka w Miastku zapewnia specjalistyczną opiekę i rehabilitację 30 podopiecznym w tym 14 mężczyznom i 16 kobietom w wieku 21 – 60 lat, z upośledzeniem umysłowym i zaburzeniami psychicznymi, mieszkającym na terenie miasta i gminy Miastko i skierowanymi do ŚDS na podstawie decyzji kierownika MGOPS w Miastku.

Podopieczni Domów uczestniczą systematycznie w zajęciach terapeutycznych i rehabilitacji ruchowej, poddawani są planowanym badaniom i konsultacją lekarskim i psychologicznym. Zajęcia odbywają się w oparciu o indywidualne plany postępowania wspierająco - aktywizującego. Zajęcia prowadzone przez terapeutów i fizjoterapeutę mają za zadanie osiągnięcia u podopiecznych wzrostu samodzielności w czynnościach samoobsługowych, poprawę rozwoju społecznego i emocjonalnego oraz poprawę relacji z otoczeniem.

Ważnymi zadaniami są utrzymywane systematycznie kontakty z rodzinami uczestników terapii oraz uświadomienie im umiejętności i zdolności jakie posiadają mimo swojej niepełnosprawności.

Osoby uczestniczące w zajęciach w placówkach mają zapewniony jeden gorący posiłek dziennie i napoje.

Podopieczni Domów uczestniczą w turnusach rehabilitacyjnych oraz wycieczkach i zajęciach rekreacyjnych i sportowych.

4.5. Miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej.

Ośrodki Pomocy Społecznej działające na terenie powiatu bytowskiego problematyką osób niepełnosprawnych zajmują się w sferze udzielania pomocy dla osób, które są w trudnej sytuacji materialnej lub życiowej, całkowicie niezdolnej do

zatrudnienia z powodu wieku lub niepełnosprawności jeżeli jej dochody są niższe od kryterium dochodowego. Tym osobom OPS wypłacają zasiłki stałe.

Ponadto osobom, które ze względu na długotrwałą chorobę, bezrobocie OPS wypłacają zasiłki okresowe.

Ośrodki Pomocy Społecznej udzielają pomocy osobom na zaspokojenie niezbędnych potrzeb bytowych przyznając zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe.

Dla osób które posiadają dziecko niepełnosprawne OPS udzielają pomocy finansowej wypłacając dodatek do zasiłku rodzinnego na kształcenie i rehabilitację dziecka niepełnosprawnego.

Ponadto dla dziecka niepełnosprawnego, osoby niepełnosprawnej ze znacznym stopniem niepełnosprawności i osobom , które ukończyły 75 rok życia Ośrodki Pomocy Społecznej wypłacają zasiłki pielęgnacyjne.

Rodzicom z tytułu rezygnacji z zatrudnienia w związku z koniecznością opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym przysługuje świadczenie pielęgnacyjne.

Od stycznia 2013r. osobami legitymującymi się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności mogą opiekować się członkowie rodziny, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli rezygnują z zatrudnienia.

Ponadto Ośrodki Pomocy Społecznej na terenie powiatu bytowskiego realizują projekty współfinansowane ze środków Unii Europejskiej, których celem jest zwiększanie szans na zatrudnienie i podniesienie kompetencji społecznych oraz integracja m. in. osób niepełnosprawnych.

Wysokość oraz rodzaj udzielonej pomocy dla osób niepełnosprawnych przez poszczególne Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu powiatu bytowskiego w latach 2011 - 2012.

Tabela nr 20

Dane dotyczące świadczeń na rzecz osób niepełnosprawnych w 2011 roku

L.p.	Gmina	Zasiłki pielęgnacyjne		Świadczenia pielęgnacyjne		Kształcenie i rehabilitacja dziecka niepełnosprawnego		Zasiłki stałe		Spec usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi		Zasiłki okresowe i tytułu niepełnosprawności		Usługi opiekuńcze		DPS	
		Ilość	Kwota	Ilość	Kwota	Ilość	Kwota	Ilość	Kwota	Ilość	Kwota	Ilość	Kwota	Ilość	Kwota	Ilość	kwota
1.	Bytów	8667	1.326.053	1581	814.633	1554	119.180	83	255.424	13	81.797	29	18.475	19	100.263	4	97.822
2.	Czarna Dąbrówka	169	319.311	86	478.573	44	45.060	44	149.278	1	13.680	8	11.387	1	1.504	3	69.937
3.	Kołczygłowy	1362	208.386	497	256.776	548	41.960	89	22.031	0	0	56	9.984	2.718	13.592	9	18.806
4.	Lipnica	1592	243.576	822	423.124	594	45.100	247	88.382	0	0	7	3.948	2	0	36	71.493
5.	Miastko	5993	916.929	1252	646.413	1498	115.740	202	760.843	6	37.644	39	16.450	52	182.312	10	228.610
6.	Parchowo	1964	300492	297	151754	421	33180	11	45788	1	1.800	3	1217	0	0	0	0
7.	Studzienice	1377	210.681	510	263.085	371	29.460	9	38.472	2	19.121	0	0	14	96.767	1	15.180
8.	Trzebielino	110	201.960	46	287.040	44	41.040	30	92.925	0	0	3	2.580	5	18.000	3	80.267
9.	Tuchomie	1076	164.628	407	208.104	460	35.920	0	0	1688	23.000	29	7.038	700	7.032	0	0
10.	Borzytuchom	1157	177.021	531	272.792	342	26.320	151	48.748	0	0	65	19.317	3254	0	0	0

Tabela nr 21

Dane dotyczące świadczeń na rzecz osób niepełnosprawnych w 2012 roku

L.p.	Gmina	Zasiłki pielęgnacyjne		Świadczenia pielęgnacyjne		Kształcenie i rehabilitacja dziecka niepełnosprawnego		Zasiłki stałe		Spec. usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi		Zasiłki okresowe i tytułu niepełnosprawności		Usługi opiekuńcze		DPS	
		Ilość	Kwota	Ilość	Kwota	Ilość	Kwota	Ilość	Kwota	Ilość	Kwota	Ilość	Kwota	Ilość	Kwota	Ilość	kwota
1.	Bytów	9360	1.432.080	1878	967.878	1555	119.260	100	328.124	14	75.840	48	26.283	22	90.159	4	103.442
2.	Czarna Dąbrówka	187	331.398	95	593.567	37	40.520	53	175.534	1	4.713	9	7.929	1	1.616	5	107.500
3.	Kołczygłowy	1510	231.030	564	291.530	512	38.380	90	33.949	0	0	54	13.566	2.324	10.693	0	0
4.	Lipnica	1768	270.504	1071	553.228	567	43.080	239	90.077	0	0	0	0	2	0	26	55.075
5.	Miastko	6351	971.703	1553	804.081	1377	106.720	232	893.266	5	33.791	54	30.502	56	209.798	9	197.375
6.	Parchowo	2170	332.010	460	237.623	404	30.940	12	47.806	1	6.990	3	1.544	0	0	1	2.185
7.	Studzienice	1413	216.189	641	330.078	366	28.860	12	49.529	1	14.307	12	4.248	13	134.264	1	16.604
8.	Trzebielino	112	205.632	52	324.480	46	42.960	27	94.220	0	0	3	2.090	5	18.000	3	82.337
9.	Tuchomie	1188	181.764	445	229.649	480	37.160	0	0	1936	30.500	42	11.102	480	7.255	0	0
10.	Borzytuchom	1189	181.917	635	326.716	360	27.880	136	49.418	0	0	68	21.833	4196	0	0	0

Rozdział V

Analiza SWOT

Zgodnie a art. 35a pkt 1. ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.) do zadań powiatu należy:

1. opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:
 - a) rehabilitacji społecznej,
 - b) rehabilitacji zawodowej i zatrudniania,
 - c) przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Za opracowanie programu w zakresie rehabilitacji społecznej odpowiada PCPR, natomiast za rehabilitację zawodową odpowiada PUP. Dla potrzeb niniejszego opracowania do współpracy zaproszono przedstawicieli instytucji oraz organizacji pozarządowych z terenu Powiatu Bytowskiego. W celu przeprowadzenia diagnozy przedstawiciele instytucji i organizacji pozarządowych uczestniczący w opracowaniu programu przeprowadzili analizę SWOT: wskazali mocne i słabe strony, jak również szanse i zagrożenia tkwiące w otoczeniu. Założeniem analizy SWOT jest ustalenie wewnętrznego potencjału powiatu w oparciu o słabe i mocne strony, a także zidentyfikowanie czynników zewnętrznych, niezależnych od powiatu, a mogących mieć korzystny lub niekorzystny wpływ na podejmowane działanie. Ostateczne wybory dokonane w oparciu o przeprowadzoną diagnozę pozwolą na wykorzystanie mocnych stron i szans w celu eliminowania słabych stron i ewentualnych zagrożeń.

Rehabilitacja społeczna:

1. Mocne strony :

- funkcjonowanie Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności,
- funkcjonowanie Warsztatu Terapii Zajęciowej,
- funkcjonowanie Środowiskowych Domów Samopomocy,
- funkcjonowanie Domu Pomocy Społecznej,
- funkcjonowanie Specjalnych Ośrodków Szkolno- Wychowawczych,
- prężne funkcjonowanie organizacji pozarządowych na terenie powiatu,
- doświadczenie organizacji pozarządowych, instytucji w planowaniu imprez kulturalnych, integracyjnych, sportowych dla osób niepełnosprawnych,
- wykwalifikowana kadra pomocy społecznej i urzędów działających na rzecz osób niepełnosprawnych,
- współpraca instytucji na rzecz osób niepełnosprawnych działających w obszarze obszarze pomocy społecznej,
- udzielanie dofinansowań do likwidacji barier funkcjonalnych,
- pozyskiwanie środków finansowych z Unii Europejskiej,
- systematycznie rosnący poziom świadomości społecznej na temat niepełnosprawności,

- udzielanie dofinansowań do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla osób niepełnosprawnych,
- udzielanie dofinansowań do sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych,
- udzielanie dofinansowania w ramach programu „Aktywny samorząd oraz Programu wyrównywania różnic między regionami II.
- otwartość na nowe pomysły i przedsięwzięcia,
- podejmowanie wielu inicjatyw zmierzających do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz zapobieganie izolacji społecznej,
- wzrost wiedzy osób niepełnosprawnych na temat przysługujących im praw oraz form pomocy,
- wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród osób niepełnosprawnych,
- promocja nowych rozwiązań na rzecz osób niepełnosprawnych.

2. Słabe strony:

- zbyt mała liczba ŚDS w stosunku do potrzeb,
- brak środków finansowych na tworzenie ośrodków wsparcia,
- brak klubów popołudniowych dla osób niepełnosprawnych,
- brak ośrodków wsparcia dla osób niepełnosprawnych, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi i upośledzonych umysłowo,
- bierność, bezradność osób niepełnosprawnych,
- brak stabilności finansowej w instytucjach działających na rzecz osób niepełnosprawnych,
- brak projektów aktywizujących osoby niepełnosprawne z upośledzeniem umysłowym do podjęcia pracy i poprawy swojej sytuacji,
- brak ośrodków typu : śds., wtz w gminach wiejskich,
- ograniczona dostępność do wczesnej interwencji gwarantującej kompleksową diagnozę dziecka niepełnosprawnego i zagrożonego niepełnosprawnością,
- brak bazy danych dotyczących osób niepełnosprawnych (utrudniony dostęp placówek wsparcia ze swoją ofertą dla os. niepełnosprawnych),
- rzadkie upowszechnianie w środowisku pozytywnych wzorców postaw charytatywnych i filantropijnych,
- utrudniona dostępność do specjalistycznej pomocy medycznej,
- niski poziom zaangażowania środowiska osób niepełnosprawnych w działalność samopomocową,
- marginalizacja problemów społecznych osób niepełnosprawnych intelektualnie i z zaburzeniami psychicznymi,
- niewystarczające rozwiązywanie problemu likwidacji barier architektonicznych w miejscach publicznych i w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych,
- brak asystentów osób niepełnosprawnych,
- zbyt mała aktywność organizacji pozarządowych w niektórych obszarach polityki społecznej realizowanej na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie bytowskim,
- nadal występujące stereotypy postrzegania niepełnosprawności wśród społeczeństwa,

- niewystarczająca wielkość środków finansowych przeznaczonych na rozwiązywanie problemów osób niepełnosprawnych.

3. Szanse:

- podniesienie świadomości społecznej w zakresie uznania prawa osób niepełnosprawnych do pełnej integracji ze społeczeństwem oraz możliwości egzekwowania przysługujących praw,
- akceptacja i zrozumienie potrzeb osób niepełnosprawnych,
- możliwość finansowania zadań ze środków Unii Europejskiej,
- rozwinięta infrastruktura socjalna,
- rozwój form środowiskowego wsparcia,
- możliwość rozwoju grup samopomocowych,
- wzrastająca społeczna akceptacja osób niepełnosprawnych w środowisku lokalnym,
- współpraca sektora publicznego z sektorem pozarządowym w dziedzinie pomocy osobom niepełnosprawnym,
- likwidowanie barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych oraz w budynkach użyteczności publicznej,
- tworzenie nowych podmiotów ekonomii społecznej (stowarzyszenia, fundacje, spółdzielnie socjalne),
- zwiększony dostęp do informacji.

4. Zagrożenia:

- słabe zrozumienie specyfiki potrzeb osób niepełnosprawnych w aspekcie edukacji, rehabilitacji społecznej i zawodowej,
- częste zmiany przepisów dotyczące osób niepełnosprawnych,
- pauperyzacja społeczeństwa w tym osób niepełnosprawnych,
- roszczeniowe nastawienie osób niepełnosprawnych, świadczeniobiorców pomocy społecznej,
- niski poziom wykształcenia utrudniający podjęcie zatrudnienia,
- wypalenie zawodowe osób udzielających wsparcia,
- niska aktywność zawodowa osób niepełnosprawnych,
- stereotypowe postrzeganie osób niepełnosprawnych,
- nieadekwatne środki finansowe do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- rosnąca ilość osób niepełnosprawnych,
- skomplikowane procedury pozyskiwania środków z Unii Europejskiej
- słabo rozwinięty system ochrony zdrowia,
- rozwój postaw roszczeniowych wobec instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych
- brak wrażliwości społecznej na potrzeby osób niepełnosprawnych.

Rehabilitacja zawodowa:

1. Mocne strony:

- baza osób niepełnosprawnych aktywnie poszukujących pracy,
- zadania powiatu z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnienia osób niepełnosprawnych finansowane ze środków PFRON,
- funkcjonowanie trzech zakładów pracy posiadających status zakładów pracy chronionej oraz ścisła współpraca z innymi pracodawcami spoza powiatu o tym samym charakterze zatrudniających osoby niepełnosprawne z powiatu bytowskiego,
- aktywizacja osób niepełnosprawnych w ramach instrumentów i usług rynku pracy,
- współpraca instytucji rządowych z pozarządowymi funkcjonującymi na rzecz osób niepełnosprawnych,
- dostępność w zakresie realizowanych zadań (kampanie promocyjne),
- diagnozowanie potrzeb osób niepełnosprawnych w zakresie aktywizacji zawodowej,
- równomierna i wystarczająca oferta pomocy osobom niepełnosprawnym.

2. Słabe strony

- stereotypy dotyczące osób niepełnosprawnych w środowisku pracy (mniejsza wydajność, zwolnienia lekarskie, dodatkowy urlop wypoczynkowy, itp.),
- brak przygotowania merytorycznego osób niepełnosprawnych pod kątem otwartego rynku pracy,
- duża liczba osób niepełnosprawnych biernych zawodowo,
- brak szczegółowej analizy potrzeb osób na rynku pracy,
- brak analizy potrzeb pracodawców, w odniesieniu do osób niepełnosprawnych,
- niska świadomość pracodawców w zakresie możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych oraz dofinansowania zniesienia barier architektonicznych,
- niska motywacja do podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych i aktywnego poszukiwania pracy,
- niezaspokajająca potrzeb liczba zakładów pracy chronionej,
- istnienie szeregu barier: transportowych, architektonicznych, urbanistycznych, w komunikowaniu się oraz technicznych utrudniających pełny udział osób niepełnosprawnych w życiu zawodowym i społecznym,
- brak punktu informacyjnego o pomocy specjalistycznej dla osób niepełnosprawnych (psycholog, radca prawny, doradca zawodowy przy PUP),
- niepełne rozpoznanie liczby osób niepełnosprawnych,
- niewypracowany system współpracy samorządowej: gmina-powiat

3. Szanse

- wzrastająca społeczna akceptacja osób niepełnosprawnych w środowisku lokalnym,
- promowanie dobrych praktyk,
- poprawa sytuacji osób niepełnosprawnych poprzez wykorzystanie środków na aktywizację zawodową (PFRON, EFS i inne),
- sprzyjająca pomocy osobom niepełnosprawnym sytuacja ekonomiczno-gospodarcza kraju,

- likwidowanie barier architektonicznych w miejscu zamieszkania i zatrudnienia osób niepełnosprawnych oraz w budynkach użyteczności publicznej,
- zmiany prawa działające w większym stopniu na korzyść osób niepełnosprawnych.

4. Zagrożenia

- niedostateczne upowszechnienie w mediach problematyki niepełnosprawności w celu kształtowania pozytywnych postaw,
- brak środków finansowych na likwidację barier architektonicznych,
- mała aktywność osób niepełnosprawnych w celu zmiany swojej sytuacji zawodowej,
- ukrywanie niepełnosprawności z obawy przed utratą pracy lub też możliwością jej podjęcia,
- zmniejszająca się liczba miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych,
- spowolnienie gospodarcze

Rozdział VI. Cel strategiczny i cele operacyjne Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych.

6.1 Cel strategiczny: Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych

Lp.	Cele operacyjne	Zadania	Oczekiwane rezultaty	Termin realizacji
1.	<i>Zapewnienie osobom niepełnosprawnym pełnego dostępu do rehabilitacji społecznej</i>	1. Zniesienie barier architektonicznych w miejscach użyteczności publicznej (urzędy, kościoły, szkoły, obiekty leczenia zamkniętego i otwartego, biblioteki, obiekty sportowe, jednostki organizacyjne powiatu i gmin). 2. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne. 3. Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych. 4. Likwidacja barier transportowych poprzez zakup środków transportu dostosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych dla jednostek organizacyjnych powiatu, gmin, organizacji pozarządowych. 5. Likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową. 6. Likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym. 7. Likwidacja barier w poruszaniu się (wózek elektryczny, protezy). 8. Pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej. 9. Pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym. 10. Zwiększenie liczby uczestników w Warsztacie Terapii Zajęciowej. 11. Utworzenie mieszkań chronionych dla osób niepełnosprawnych. 12. Ułatwienie dostępu do rehabilitacji leczniczej w placówkach służby zdrowia.	• Zwiększenie dostępności do usług medycznych, rehabilitacyjnych i pomocowych szczególnie dla osób niepełnosprawnych z terenów wiejskich i małych ośrodków. • Zwiększenie aktywności osób niepełnosprawnych. • Eliminacja lub ograniczenie skutków niepełnosprawności. • Wzrost stopnia samorealizacji i akceptacji osób niepełnosprawnych. • Wzrost wczesnej wykrywalności uszkodzeń. • Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz zapobieganie izolacji społecznej. • Umożliwienie osobom niepełnosprawnym swobodnego poruszania się. • Integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym.	Zadanie o charakterze ciągłym

		13. Upowszechnianie programów ograniczających skutki niepełnosprawności.		
--	--	--	--	--

Podmioty realizujące:

- PCPR Bytów,
- OPS w powiecie bytowskim,
- Organizacje pozarządowe,
- Jednostki samorządu terytorialnego,
- Organizacje kościelne i związki wyznaniowe,
- Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- Inne instytucje, osoby prawne i fizyczne,

Źródła finansowania:

- *Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,*
- *Europejski Fundusz Społeczny,*
- *Środki pozyskane z innych źródeł,*
- *Środki Samorządów Terytorialnych,*
- *Sponsorzy,*
- *Narodowy Fundusz Zdrowia.*

Uzasadnienie

Rehabilitacja społeczna ma na celu przede wszystkim rozwijanie umiejętności społecznych , m.in. poprzez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej, kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi. Przyjmuje się, że wszelkie działania w zakresie rehabilitacji i usług medycznych muszą być zgodne z podstawowymi zasadami rehabilitacji dotyczących powszechności, kompleksowości i ciągłości, które w efekcie mają doprowadzić osoby niepełnosprawne do uzyskania jak największej samodzielności i integracji społecznej.

Lp.	Cele operacyjne	Zadania	Oczekiwane rezultaty	Termin realizacji
2.	<i>Integracja społeczna osób niepełnosprawnych.</i>	1. Prowadzenie kampanii informującej i edukacyjnej mających na celu kształtowanie właściwych postaw wobec osób niepełnosprawnych i starszych. 2. Propagowanie wiedzy na temat praw osób niepełnosprawnych. 3. Podnoszenie świadomości samych osób niepełnosprawnych i ich rodzin w kwestii przysługujących im praw i możliwości (biuletyn informacyjny/ulotka). 4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w celu pozyskiwania wolontariuszy pomagającym osobom niepełnosprawnym. 5. Stworzenie systemu informowania o formach pomocy i prawach osób niepełnosprawnych w każdej gminie. 6. Tworzenie ośrodków wsparcia dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin.	• sprawny system informacyjno-edukacyjny • podniesienie poziomu świadomości społeczeństwa i kształtowanie właściwych postaw wobec osób niepełnosprawnych. • wzrost wiedzy osób niepełnosprawnych na temat przysługujących im praw oraz form pomocy • rozszerzenie i zwiększenie form pomocy kierowanej do osób niepełnosprawnych. • poprawa dostępności osób niepełnosprawnych na zaspokojenie potrzeb wyższego rzędu.	Praca ciągła

Podmioty realizujące:

- PCPR Bytów,
- OPS w powiecie bytowskim,
- Organizacje pozarządowe,
- Jednostki samorządu terytorialnego,
- Organizacje kościelne i związki wyznaniowe,
- Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- Inne instytucje, osoby prawne i fizyczne,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna,

Źródła finansowania:

- *Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,*
- *Europejski Fundusz Społeczny,*
- *Środki pozyskane z innych źródeł,*
- *Środki Samorządów Terytorialnych,*
- *Sponsorzy,*
- *Narodowy Fundusz Zdrowia.*

Uzasadnienie

Warunkiem skuteczności wszelkich działań zmierzających do budowania społeczeństwa zintegrowanego jest uświadomienie każdemu obywatelowi istoty niepełnosprawności, jej przyczyn i barier, jakie napotyka człowiek niepełnosprawny. Należy uświadomić społeczeństwu, iż niepełnosprawność nie może być rozumiana tylko jako skutek choroby czy urazu, czyli jako problem pojedynczej osoby. Jest ona także rezultatem barier, na jakie napotyka osoba niepełnosprawna w społeczeństwie. Brak znajomości zjawiska powoduje, że osoby niepełnosprawne pozostają na uboczu życia społecznego same lub w obrębie tylko wąskiego grona, borykając się ze swoimi problemami. Także środowisko osób niepełnosprawnych winno podjąć starania, by w pełni włączyć się w nurt życia społecznego, zwiększyć swoją aktywność i dążyć do pełnego wykorzystania swoich praw. Należy więc podjąć działania informacyjno- edukacyjne, których efektem będzie zmiana postaw w postrzeganiu i rozumieniu niepełnosprawności, nie tylko przez ludzi sprawnych, ale i przez samych niepełnosprawnych.

Lp.	Cele operacyjne	Zadania	Oczekiwane rezultaty	Termin realizacji
3.	Wsparcie środowiskowe i pomoc społeczna osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom.	1. Stworzenie systemu środowiskowego wsparcia. 2. Zdiagnozowanie potrzeb osób niepełnosprawnych i rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym w obrębie pomocy społecznej i jej infrastruktury. 3. Udział w projektach, programach, konkursach i pozyskiwanie środków finansowych na działania z zakresu aktywnej integracji ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i innych źródeł finansowych. 4. Stworzenie kompleksowej oferty dla osób niepełnosprawnych intelektualnie: upośledzonych umysłowo i chorych psychicznie. 5. Uświadomienie osobom niepełnosprawnym możliwości zmiany dotychczasowego trybu życia. 6. Praca nad wyjściem z izolacji środowiskowej 7. Podnoszenie poczucia własnej wartości osób niepełnosprawnych 8. Stworzenie systemu wsparcia dla rodzin osób niepełnosprawnych	• doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia się osób niepełnosprawnych oraz do integracji ze środowiskiem poprzez asystenta osoby niepełnosprawnej. • powstanie lokalnych programów na rzecz wspierania osób niepełnosprawnych • poprawa warunków socjalno- bytowych osób niepełnosprawnych i ich rodzin. • wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród osób niepełnosprawnych • uzyskanie większej samodzielności w funkcjonowaniu społecznym członków rodzin osób niepełnosprawnych.	O charakterze ciągłym

Podmioty realizujące:

- PCPR Bytów,
- OPS w powiecie bytowskim,
- Organizacje pozarządowe,
- Samorządy gminne,

- Starostwo Powiatowe.

Źródła finansowania:

- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
- Środki Samorządów Terytorialnych
- Sponsorzy
- Europejski Fundusz Społeczny
- Środki pozyskane z innych źródeł,

Uzasadnienie

Poczucie bezpieczeństwa oraz odpowiednie formy wsparcia , eliminujące poczucie marginalizacji ma szczególne znaczenie w procesie kompleksowej rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Szczególną rolę odgrywa zabezpieczenie socjalne w przypadkach, w których osoby niepełnosprawne nie mogą wyjść z trudnych sytuacji życiowych, przy wykorzystaniu własnych środków i możliwości. Niezbędnym jest więc zapewnienie nie tylko środków materialnych, ale także stworzenie systemu poradnictwa, wsparcia psychologicznego i usług opiekuńczych. Usługi te coraz są częściej organizowane przy pomocy organizacji pozarządowych i wolontariatu

Lp.	Cele operacyjne	Zadania	Oczekiwane rezultaty	Termin realizacji
4.	<i>Bezpieczeństwo i ochrona praw osób niepełnosprawnych.</i>	1. Zorganizowanie systemu działań wspierających osoby niepełnosprawne i ich rodziny 2. Tworzenie grup wsparcia dla rodziców dzieci niepełnosprawnych. 3. Zapewnienie kontroli przestrzegania prawa wobec osób niepełnosprawnych przebywających w domach opieki pomocy społecznej, WTZ. 4. Monitorowanie i ocena realizacji Karty Praw Osób Niepełnosprawnych i Karty Praw Dziecka wobec osób przebywających w instytucjach opieki i pomocy społecznej, WTZ. 5. Stworzenie kompleksowego systemu rehabilitacji.	• wyjście rodzin z niepełnosprawnym dzieckiem z izolacji społecznej. • wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród osób niepełnosprawnych. • aktywizacja środowiska lokalnego na rzecz pomocy osobom niepełnosprawnym. • podniesienie poziomu świadomości społeczeństwa w zakresie praw i potrzeb niepełnosprawnych i ich rodzin. • doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia się osób niepełnosprawnych oraz do integracji ze środowiskiem.	Zadania o charakterze ciągłym

Podmioty realizujące:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- OPS w powiecie bytowskim,
- Środowiskowe Domy Samopomocy,
- Inne instytucje, osoby fizyczne, prawne,
- Starostwo Powiatowe

Źródła finansowania:

- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- Środki Samorządów Terytorialnych, subwencje i dotacje z budżetu państwa,
- Fundusze unijne
- Środki pozyskane z innych źródeł

Uzasadnienie

W procesie kompleksowej rehabilitacji osób niepełnosprawnych szczególne znaczenie ma zapewnienie poczucia bezpieczeństwa oraz system odpowiednich form wsparcia ze strony specjalistów eliminujących poczucie marginalizacji lub wykluczeniu społecznemu. Szczególną rolę odgrywa zabezpieczenie socjalne w przypadkach , w których osoby niepełnosprawne nie mogą wyjść z trudnych sytuacji życiowych przy wykorzystaniu własnych środków i możliwości. Potrzeba objęcia rehabilitacją kompleksową dotyczy wszystkich osób niepełnosprawnych, łącznie z osobami głęboko upośledzonymi lub dotkniętymi sprzężoną niepełnosprawnością. Celem rehabilitacji kompleksowej jest przywrócenie możliwie wielu utraconych sprawności tak, aby osoba niepełnosprawna miała szansę na prowadzenie godnego życia. Dotyczy to zarówno dzieci jak i osób dorosłych. Im wcześniej rozpocznie się rehabilitację i wzmocni ją działaniami zmierzającymi do poprawy stanu psychicznego, tym większe szanse na normalne funkcjonowanie niepełnosprawnych w społeczeństwie.

Lp.	Cele operacyjne	Zadania	Oczekiwane rezultaty	Termin realizacji
5.	<i>Opracowanie zasad i form współpracy samorządów z organizacjami pozarządowymi.</i>	1. Wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych w realizacji tych zadań. 2. Włączenie organizacji pozarządowych w proces opracowania i konsultacji działań na rzecz osób niepełnosprawnych. 3. Udział organizacji pozarządowych w realizacji zadań gmin, powiatu na rzecz osób niepełnosprawnych 4. Przepływ informacji na temat realizowanych przez poszczególne organizacje projektów.	• koordynacja działań na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie bytowskim • umożliwienie wymiany doświadczeń pomiędzy jednostkami samorządowymi powiatu bytowskiego. • promocja nowych rozwiązań na rzecz osób niepełnosprawnych. • współpraca samorządów z organizacjami w zakresie rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych. • lepsza współpraca pomiędzy stowarzyszeniami. • ustalenie stałych zasad partnerstwa i współpracy.	Zadania o charakterze ciągłym

Podmioty realizujące:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- OPS w powiecie bytowskim,
- Polskie Związki Niewidomych,
- Stowarzyszenia,
- Inne instytucje, osoby fizyczne, prawne,
- Starostwo Powiatowe.

Źródła finansowania:

- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- Środki Samorządowe
- Subwencje z budżetu państwa
- Środki pozyskane z innych źródeł

Uzasadnienie

Na pełną integrację osób niepełnosprawnych ze społeczeństwem oraz na poprawę warunków i jakości życia osób niepełnosprawnych istotny wpływ ma współpraca instytucji samorządowych z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych. Przywrócenie zasad demokracji w Polsce spowodowało w konsekwencji odrodzenie się z życia obywatelskiego, przejawiającego się m.in. w postaci samoorganizacji społecznej w różnych grupach samopomocy, stowarzyszeniach, ruchach czy fundacjach. Działania te zmierzają do zaspokojenia potrzeb ludzi ich rodzin, grup i wspólnot.

Lp.	Cele operacyjne	Zadania	Oczekiwane rezultaty	Termin realizacji
6.	Opieka medyczna, rehabilitacja i edukacja dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	1. Utworzenie placówek pozwalających na wczesną diagnozę, leczenie, rehabilitację i wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży z różnymi rodzajami niepełnosprawności. 2. Obejmowanie aktywną opieką psychologiczną, pedagogiczną i logopedyczną wszystkich dzieci niepełnosprawnych od momentu powstania niepełnosprawności, a ich rodziców doradztwem psychologicznym i pedagogicznym, 3. Wspieranie edukacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej. 4. Wspieranie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz ich rodziców przez instytucje działające na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie, 5. Likwidacja barier architektonicznych w obiektach edukacyjnych. 6. Dostosowanie obiektów edukacyjnych do prowadzenia w szkołach zajęć gimnastyki korekcyjnej, rewalidacji i rehabilitacji 7. Wzrost ilości placówek oświatowych w których prowadzona jest edukacja dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w systemie integracyjnym. 8. Przygotowanie niezbędnej kadry do pracy z dziećmi i młodzieżą niepełnosprawną 9. Zwiększenie oferty edukacyjnej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej z zaburzeniami psychicznymi. 10. Poszerzenie oferty edukacyjnej w ramach kształcenia ponad gimnazjalnego dla młodzieży niepełnosprawnej.	• poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych. • umożliwienie osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom pełnego uczestnictwa w życiu społecznym • wzrost poziomu wykształcenia wśród osób niepełnosprawnych • zwiększony dostęp do informacji, • aktywność instytucji w działaniach na rzecz osób niepełnosprawnych • stworzenie warunków do kształcenia dzieci niepełnosprawnych w szkołach masowych poprzez podejmowanie działań na rzecz likwidacji barier architektonicznych i transportowych ograniczających dostęp do placówek oświatowych	Zadania o charakterze ciągłym

Podmioty realizujące:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,

- OPS w powiecie bytowskim,
- Szkoły, przedszkola
- Poradnie Psychologiczno – Pedagogiczne,
- Stowarzyszenia,
- Inne instytucje, osoby fizyczne, prawne,
- Starostwo Powiatowe.

Źródła finansowania:

- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- Środki Samorządowe,
- Subwencje z budżetu państwa,
- Środki pozyskane z innych źródeł

Uzasadnienie

Wyrównywanie szans to proces, dzięki któremu różne systemy i instytucje istniejące w społeczeństwie i środowisku są powszechnie dostępne dla wszystkich, w tym również dla niepełnosprawnych. Osobom niepełnosprawnym ruchowo dostęp do szkolnictwa uniemożliwiają bariery architektoniczne. Podobnie jest z osobami niewidomymi i słabo widzącymi, którym poza specjalistycznym dostosowaniem środowiska potrzeba kilku pomocy technicznych oraz odpowiedniego przygotowania.

Zdobywanie wiedzy to podstawowa dziedzina aktywności społecznej dzieci i młodzieży. Brak udziału w niej osoby niepełnosprawnej skazuje ją już na początku drogi życiowej na wykluczenie z życia społecznego. Natomiast stworzenie osobie niepełnosprawnej warunków nauki wspólnie z pełnosprawnymi rówieśnikami pozwoli na zwiększenie jej możliwości osiągnięcia pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i gospodarczym. Taki model nauczania i wychowania osób niepełnosprawnych ma również pozytywny wpływ na kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej w zakresie dostrzegania i rozumienia problemów osób niepełnosprawnych. Wyrównywanie szans edukacyjnych osób niepełnosprawnych jest fundamentem ich uczestnictwa w życiu społecznym i gospodarczym.

Lp	Cele operacyjne	Zadania	Rezultaty	Termin realizacji
7.	Tworzenie warunków do aktywizacji zawodowej, zapobieganie bezrobociu oraz jego niekorzystnym skutkom wśród osób niepełnosprawnych.	1.Diagnoza możliwości i potrzeb w zakresie zatrudniania oraz skali bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych, 2.Wspieranie zatrudnienia i samozatrudnienia osób niepełnosprawnych a. wskazywanie korzyści wynikających z zatrudnienia osób niepełnosprawnych, b. pomoc finansowa dla pracodawców na tworzenie i wyposażenie nowych stanowisk pracy, c. udzielanie ze środków Funduszu osobom niepełnosprawnym jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, d. organizowanie subsydiowanych miejsc pracy, e. organizacja staży, f. wspieranie tworzenia spółdzielni socjalnych, g. uczestnictwo w programach dofinansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych jak również ze środków Unii Europejskiej w zakresie rehabilitacji społecznej, zawodowej i zatrudnienia	- zwiększenie zatrudnienia osób niepełnosprawnych na chronionym i otwartym rynku pracy, - zwiększenie oferty szkoleniowej dla osób niepełnosprawnych, - wzrost aktywności osób niepełnosprawnych w poszukiwaniu pracy, - ułatwienie zdobycia i utrzymania zatrudnienia oraz podniesienie poziomu kwalifikacji zawodowych osób niepełnosprawnych, - zwiększenie zainteresowania pracodawców zatrudnianiem osób niepełnosprawnych, upowszechnienie wśród pracodawców zatrudniania wspomaganych osób niepełnosprawnych - obniżenie wskaźnika bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych, - powstanie nowych miejsc pracy, - wzrost świadomości osób niepełnosprawnych i pracodawców , o możliwości zatrudnienia, - zwiększenie potencjału zawodowego dającego szansę na podjęcie zatrudnienia, - pełniejsze wykorzystanie środków z PFRON na aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych.	Praca ciągła

		3. Pomoc osobom niepełnosprawnym w przystosowaniu się do funkcjonowania na rynku pracy a. pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych, b. organizacja szkoleń w celu zwiększenia szans na uzyskanie zatrudnienia, aktywności zawodowej oraz podwyższenia kwalifikacji zawodowych, c. nauka aktywnego poszukiwania pracy, m.in. poprzez kluby pracy, d. organizowanie giełd pracy. 4. Dokonanie oceny usług, bazy szkoleniowej dla osób niepełnosprawnych oraz kierunków kształcenia zawodowego w zależności od potrzeb rynku pracy. 5. Poszerzanie oferty szkoleniowej dostosowanej do potrzeb rynku pracy. 6. Współpraca podmiotów na rzecz aktywizacji zawodowej i społecznej a. monitorowanie bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych - zbieranie i analizowanie danych statystycznych, analiza zapotrzebowania na rynku pracy na poszczególne zawody, b. wzmocnienie usług pośrednictwa pracy, c. informowanie pracodawców i osób niepełnosprawnych o możliwościach finansowania szkoleń ze środków PFRON d. inicjowanie działań zmierzających do utworzenia korzystnych warunków		
--	--	--	--	--

		zatrudniania osób niepełnosprawnych 7. Szkolenie trenerów pracy i doradców zawodowych dla osób niepełnosprawnych .		
8.	Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych	1. Prowadzenie doradztwa organizacyjno - prawnego i ekonomicznego w zakresie rozpoczęcia działalności gospodarczej przez osoby niepełnosprawne. 2. Pozyskiwanie ofert pracy od pracodawców dla osób posiadających orzeczenie o niepełnosprawności. 3. Kierowanie osób niepełnosprawnych na odpowiednie do stopnia niepełnosprawności i możliwości psycho- fizycznych miejsca pracy. 4. Wsparcie w miejscu pracy osób z niepełnosprawnością intelektualną i zaburzeniami psychicznymi. 5. Utworzenie inkubatorów przedsiębiorczości dla osób niepełnosprawnych. 6. Popularyzacja „telepracy” podejmowanej przez osoby niepełnosprawne i wspieranie pracodawców tworzących takie miejsca pracy. 7. Rehabilitacja społeczna i zawodowa w zakresie przywracania umiejętności niezbędnych w		

		zakresie podejmowania pracy. a. Organizacja spotkań młodzieży ze szkół specjalnych oraz uczestnikami Warsztatów Terapii Zajęciowej, b. Współpraca ze Specjalnymi Ośrodkami Szkolno – Wychowawczymi , środowiskowymi domami samopomocy oraz organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.		
--	--	--	--	--

Podmioty realizujące:

- Jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego,
- PUP w Bytowie,
- PCPR w Bytowie,
- Organizacje Pozarządowe,
- Pracodawcy.

Źródła Finansowania:

- Fundusz Pracy,
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- Środki samorządów terytorialnych,
- Subwencje z budżetu państwa,
- Fundusze unijne

Uzasadnienie:

Aktywizacja zawodowa i społeczna jest jednym z elementów złożonego procesu rehabilitacji osób niepełnosprawnych, ma ona ogromne znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania psychicznego, społecznego oraz integracji ze środowiskiem lokalnym. Praca zgodna z kwalifikacjami daje osobom niepełnosprawnym możliwość uczestniczenia w życiu społeczno – gospodarczym. Z kolei dla państwa wyższy wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych to mniejsze wydatki na zabezpieczenie socjalne.

Zadania powiatu w zakresie działań na rzecz osób niepełnosprawnych wynikają głównie z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Realizacja zadań uzależniona jest przede wszystkim od przekazywanych środków finansowych z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych określonych uchwałą Rady Powiatu.

W 2011r. ze środków PFRON wydatkowano 147,3 tys. zł, w 2012r. 652,7 tys. zł, natomiast do 30.06.2013r. wydatkowano 107,4 tys. zł z puli 230 tys. zł przyznanych na 2013r. Zatem w 2011r. 42 osoby niepełnosprawne skorzystały z zadań finansowych z PFRON (głównie prace interwencyjne, staże), natomiast w 2012r. skorzystało 35 osób, z czego 21 w formie prac interwencyjnych i staży, 2 otrzymały środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej i 12 uzyskało zatrudnienie w związku z wyposażeniem stanowiska pracy dostosowanego do ich potrzeb. Mimo, iż w 2012r. udzielono wsparcia mniejszej liczbie niepełnosprawnych w porównaniu do 2011r. to jednak zostały stworzone trwałe miejsca pracy.

Ponadto osoby niepełnosprawne korzystały z całego wachlarza programów rynku pracy dostępnych dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy, finansowanych z Funduszu Pracy. W szkoleniach, finansowanych ze środków Funduszu Pracy, uczestniczyło w 2011 r. -7 osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako bezrobotne i 1 poszukująca pracy (w 2012 roku 18) i w I półroczu 2013 r. – 12 osób bezrobotnych z orzeczoną grupą niepełnosprawności. Ze środków finansowych z Europejskiego Funduszu Społecznego w okresie 2011- 06.2013, skorzystało przynajmniej 40 osób niepełnosprawnych – z czego 12 osób odbyło staż, 24 uczestniczyły w szkoleniach, 3 zostały zatrudnione w ramach doposażonego stanowiska pracy (dane te dot. tylko projektu systemowego, gdzie monitorowany jest udział osób niepełnosprawnych). Analizując przedstawione dane należy zauważyć, że sytuacja osób niepełnosprawnych w porównaniu do lat poprzednich uległa poprawie. Niepełnosprawni chętniej podnoszą swoje kwalifikacje zawodowe (udział w szkoleniach: w 2011r. 7 osób, w 2012r.-18 osób, tylko do połowy 2013r. 12 osób). Ponadto coraz częściej pracodawcy widzą w nich swoich przyszłych pracowników (w 2011r. – 8 ofert pracy dla ON , 2012r.- 51 ofert, do połowy 2013r. - 24 oferty). Osoby niepełnosprawne wyłączone z ewidencji osób bezrobotnych z powodu podjęcia zatrudnienia – dane kształtowały się następująco: 2011r.-141 osób, 2012r. - 163 osoby, do połowy 2013r. 76 osób).

Opracowania w strategii tabela 6.1. Aktywizacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych w sposób obrazowy przedstawia zadania oraz ich rezultaty, zakłada rzetelną, systematyczną realizację założonych celów, odpowiadających na liczne potrzeby osób niepełnosprawnych. Wykwalifikowana kadra działająca na polu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych daje gwarancję stałego, wnikliwego diagnozowania

zmieniających się potrzeb i elastycznego reagowania zmianą proponowanych form wsparcia, pozwoli na minimalizowanie barier, które napotykają osoby niepełnosprawne na drodze do zatrudnienia. O końcowym sukcesie i osiągnięciu poprawy warunków życia osób niepełnosprawnych zadecyduje w dużej mierze charakter współpracy pomiędzy wszystkimi podmiotami zaangażowanymi lub odpowiedzialnymi za realizację poszczególnych zadań.

6.2. Monitoring działań

Realizacja programu z zakresu rehabilitacji społecznej oraz rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych ujmowana będzie w sprawozdaniu rocznym Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Bytowie. Sprawozdanie corocznie jest przedstawiane w formie informacji zbiorczych Radzie Powiatu Bytowskiego.